

Opas alustatalouden harjoittajalle P2P- näkö- kulmasta

Tiivistelmä

Tekijä(t) Moilanen, Antti	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 30 sivua + 1 liite	Valmistumisaika 2021
Työn nimi Opas alustatalouden harjoittajalle P2P- näkökulmasta		
Tutkinto Tradenomi (AMK)		
Ohjaavan opettajan nimi, titteli ja organisaatio Tarja Muikku, lehtori, liiketalous		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyössä tutkittiin alusta- ja vertaistalouden haasteita sekä luotiin konkreettinen ohjeistus luonnollisille henkilöille, jotka saavat veronalaista tuloa alustojen kautta. Työn tärkeimpänä tavoitteena oli antaa selkeä kuva lukijalle siitä, minkälaisia velvoitteita yllä mainittu toiminta aiheuttaa tulonsaajalle ja miten niitä velvoitteita hoidetaan. Tutkimus toteutettiin laadullisena case- tutkimuksena, jossa tapauksena oli verotusprosessi, eli miten alusta- ja vertaistalouden tulot ja luonnolliset vähennykset ilmoitetaan Verohallinnolle verotettavaksi.</p> <p>Tarkemmin tutkimus rajattiin harrastus- ja tulonhankkimistoimintaan, eli sellaiseen tulonhankkimiseen, jota ei voida luokitella elinkeinotoiminnaksi. Tällaista toimintaa on muun muassa satunnainen Airbnb- vuokraaminen sekä itse tehtyjen villasukkien myynti.</p> <p>Tutkimuksen tärkeimpänä tuloksena voidaan pitää verotusprosessin selvitystä lukijalle ja sekä itse opasta, joka löytyy opinnäytetyön liitteistä. Verotusprosessi on kokonaisuutena hyvin yksinkertainen verovelvollisen näkökulmasta, mutta kaikkia osapuolia hyödyttäisi se, että tiedonvälitystä kehitettäisiin alustojen ja viranomaisten välillä.</p>		
Asiasanat alustatalous, vertaistalous, jakamistalous, tuloverotus, veroilmoittaminen		

Abstract

Author(s) Moilanen, Antti	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2021
	Number of Pages 30 + 1 appendix	
Title of Publication Guide for platform economy practitioners from P2P perspective		
Name of Degree BBA (UAS)		
Name, title and organization of the supervising teacher Tarja Muikku, Senior Lecturer, Business Administration		
Name, title and organization of the client		
Abstract <p>The purpose of the thesis was to give the taxpayer insight on how to deal with the challenges and responsibilities that selling through various platforms to other individuals causes with the help of a separate guide. The research was conducted as a case study using qualitative research methods. The case of the study was the taxation process regarding the incomes and expenses generated by practicing platform economy and how to report those to the Finnish Tax Administration for taxation.</p> <p>The research was limited to operations that are not classified as business activities. Such operations are for example, irregularly renting your apartment through Airbnb or selling self-made woolen stockings.</p> <p>The main outcome of this study was the clarification of the taxation process and the guide made to support the research. The taxation process in its entirety is simple from the taxpayer's perspective but all parties could benefit from developing the exchange of information between the platforms and authorities.</p>		
Keywords platform economy, peer to peer economy, sharing economy, income taxation, tax return		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Taustaa	1
1.2	Tavoitteet.....	1
1.3	Tutkimuskysymykset ja rajaus	2
1.4	Tutkimusmenetelmä	3
1.5	Teoreettinen viitekehys ja tutkimusaineisto.....	3
1.6	Rakenne	4
2	Alustatalous ja vertaistalous	5
2.1	Alustatalous käsitteenä.....	5
2.1.1	Alustatalous liiketoimintamallina	5
2.1.2	Alustatalouden tulevaisuus	6
2.2	Jakamistalous.....	7
2.2.1	Jakamistalouden hyödyt ja haasteet.....	8
2.3	Vertaistalous (Peer to Peer).....	9
3	Alusta- ja vertaistalous lain- ja verotuksen näkökulmasta	10
3.1	Lainsäädännölliset velvoitteet	10
3.1.1	Tiedonantovelvollisuus ja sen kehittäminen	10
3.1.2	Luonnollisen henkilön ilmoittamisvelvollisuus.....	11
3.1.3	Muistiinpanovelvollisuus	12
3.2	Tuloverotus.....	12
3.3	Harrastustoimintaa vai tulonhankkimistoimintaa?	13
4	Verotusprosessi.....	15
4.1	Tulosta veroilmoitukseen	15
4.2	Verotettavan tulonmäärittely vertaistaloudessa.....	15
4.3	Tuloista tehtävät luonnolliset vähennykset.....	16
4.4	Ansiotuloista tehtävät vähennykset.....	17
4.4.1	Puhtaasta ansiotulosta tehtävät vähennykset.....	18
4.5	Pääomatuloista tehtävät vähennykset.....	18
4.5.1	Poistot rakennuksen hankintamenosta	19
4.5.2	Pääomatulon alijäämä ja tappio	20
4.6	Veroilmoitus.....	21
4.6.1	Esitetytyn veroilmoituksen sisältö	21
4.6.2	Veroilmoituksen korjaus ja täydentäminen.....	22
4.7	Verotuspäätös	22

5	Yhteenveto	24
5.1	Johtopäätökset	24
5.2	Jatkotutkimus.....	25
	Lähteet	26

Liitteet

Liite 1 Vertaistalouden (P2P) tulojen ilmoittaminen

1 Johdanto

1.1 Taustaa

Alusta- ja vertaistalouden harjoittamisen myötä syntyneiden tulojen verotuksessa syntyy haasteita niin Verohallinnolle kuin tulonsaajallekin. Tämän opinnäytetyön aiheena on oppaan luominen alusta- ja vertaistaloutta harjoittaville yksityishenkilöille Peer to Peer (P2P) -näkökulmasta. Opinnäytetyö on tehty epäviralliseksi jatkoksi aiemmin tehdylle tutkimukselle tuloverolain soveltamisesta jakamistalouteen käytännössä (Nikkola 2018). Edellä mainitusta tutkimuksesta käy ilmi se, että jakamistaloutta harjoittavat yksityiset henkilöt eivät ole tietoisia jakamistalouden veronalaisuudesta tai sen kuulumisesta ilmoittamisvelvollisuuden piiriin.

Yksiselitteistä ohjeistusta tällaisten tulojen ilmoittamiseen Verohallinnolla ei ole, joten sen pohjalta tämä opas tehtiin. Tutkimuksessa ei ole kuitenkaan perehdytty vain jakamistalouteen, vaan myös yksityishenkilöiltä alustan kautta saatujen tulojen ilmoittamiseen Verohallinnolle. Tavoitteena oppaan luomisessa oli kaiken oleellisen tiedon kokoaminen yhteen paikkaan, jota yksityinen henkilö tarvitsee alustatalouden harjoittamiseen. Tarvetta tällaiselle oppaalle selkeästi on, koska alustatalous on Suomessa kovassa kasvussa digitalisaation ansiosta.

Haastavaa alustojen kautta saatavien tulojen verotuksesta tekee tiedonsaannin ongelmat Verohallinnon näkökulmasta. Tiedonsaantia on siis parannettava ja samalla verotuksen prosesseja selkeytettävä ongelman ratkaisemiseksi. Esimerkiksi ilmoittavatko Airbnb-majoittajat tulonsa oma-aloitteisesti hotellien lailla vakiintuneiden käytäntöjen mukaan, sillä tällainen uusi toimintatapa ei ole samalla tavalla vakiintunut kuin perinteisten majoituspalveluiden verojen maksaminen. Digitalisaatio on mullistanut liiketoimintamallit viime vuosina, eivätkä lainsäädäntö tai ohjeistukset aina pysy ajan hermolla, jonka vuoksi tällaisten uudenlaisten tulojen valvontaa on tehostettava. (Järvikare 2019.)

1.2 Tavoitteet

Tavoitteena on luoda opas alusta- ja vertaistaloutta harjoittaville yksityishenkilöille. Opinnäytetyössä käsitellään alustan kautta saatua tuloa ja sen ilmoittamista Verohallinnolle. Työ tulee sisältämään kaikki vaiheet tulon hankkimisesta tulon ilmoittamiseen. Yhtä selkeää tiedonlähdeä tällaisten tulojen ilmoittamiseen ei ole, joten tämä opinnäytetyö on siis tarpeen. Työssä käsitellään ansiotulojen sekä pääomatulojen ilmoittaminen ja tähän prosessiin kuuluvat välivaiheet. Opinnäytetutkimuksessa käytetään esimerkkeinä useita eri alustoja, jotta voidaan luoda konkreettinen ohjeistus, joka soveltuu useimpiin alusta- ja vertaistaloudesta

saatuihin tuloihin. Alusta esimerkkeinä opinnäytetyössä käytetään muun muassa Airbnb- ja Tori.fi -palveluja. Kyseiset esimerkit ovat kuitenkin vain esimerkkejä tulolähteestä sekä alustoista. Ulkomaalaisilta alustoilta saadut tulot ovat myös osa opinnäytetyötä ja ne käydään läpi liitteenä (liite 1) olevassa oppaassa. Tavoitteena on, että opasta voidaan hyödyntää lähes kaikkien alustojen kautta saatujen tulojen ilmoittamisessa. Käytännössä oppaan luominen tarkoittaa epäselvien ja erillään olevien Verohallinnon ohjeiden ja lainsäädännön yhtenäistämistä yhdeksi selkeäksi kokonaisuudeksi.

Lisätavoitteena on, että raporttia ja opasta voidaan hyödyntää myös alusta- ja vertaistalouden ulkopuolella esimerkiksi apuna palkkatuloista tehtävien vähennysten osalta. Kaikki tässä opinnäytetyössä käsitellyt tulot menevät loppupeleissä samaan verotukseen, vaikkakin rahanlähteet voivat olla eri.

1.3 Tutkimuskysymykset ja rajaus

Opinnäytetyöllä on yksi päätutkimuskysymys sekä kolme apututkimuskysymystä. Apututkimuskysymyksiin tulee vastata ensin ennen kuin vastaus päätutkimuskysymykseen saadaan. Kysymykset ovat tukemassa opinnäytetyölle asetettua teoreettista viitekehystä.

Päätutkimuskysymys

- Vero-ohjeistuksen luominen alusta- ja vertaistaloutta harjoittaville yksityisille henkilöille

Apututkimuskysymykset

- Mitkä ovat huomioon otettavat asiat alusta- ja vertaistaloutta harjoittaessa?
- Veroilmoituksen tekeminen kaikkine vaiheineen
- Mitä eri lakeja pitää ottaa huomioon tällaista toimintaa harjoittaessa?
- Mitä tarkoittaa alusta- ja vertaistalous käytännössä?

Apututkimuskysymykset on laadittu sen tarvittavan tiedon pohjalta mitä tarvitaan oppaan luomiseen. Ensimmäisellä apututkimuskysymyksellä haetaan vastaus kaikkiin asioihin, mitkä on hyvä ottaa huomioon alustataloutta harjoittaessa. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi lakisääteiset velvollisuudet. Toinen apututkimuskysymys on puolestaan oleellinen osa koko prosessia sekä itse opasta. Kolmannen apututkimuskysymyksen avulla asetetaan lainsäädännölliset raamit tutkimukselle. Viimeisellä apututkimuskysymyksellä selvennetään lukijalle alusta- ja vertaistalouden määritelmä sekä mitä ne käytännössä tarkoittavat.

Opinnäytetyö rajataan vero-ohjeistuksen luomiseen vertaistalouden näkökulmasta. Työ rajataan myös siten, että ohjeistus luodaan tukemaan pienimuotoista tulonhankintaa, eli tutkimuksessa ei käydä läpi toimintaa, joka voidaan luokitella elinkeinotoiminnaksi. Pienimuotoisella tulonhankinnalla tässä asiayhteydessä tarkoitetaan harrastustoimintaa sekä tulonhankkimistoimintaa. Harrastustoiminnasta ja tulonhankkimistoiminnasta kerrotaan tarkemmin osiossa 3.3. Tutkimusraportissa ei käydä läpi jokaista eri vähennystä tai tuloa, vaan tutkimuksessa perehdytään tarkemmin yleisimpiin tuloihin sekä niistä tehtäviin luonnollisiin vähennyksiin.

1.4 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyö luotiin laadullisena tapaustutkimuksena (case study), jossa käsitellään alusta- ja vertaistaloutta ilmiönä ja siihen liittyvää verotusprosessia, kun luonnollinen henkilö saa vertaistaloutta alustan kautta harjoittaessa veronalaista tuloa. Tutkimuksen tapauksena on verotusprosessi yllä mainitun toiminnan pohjalta. Tapausta myös pohjustetaan keräämällä jo olemassa olevaa tietoa yhteen alusta- ja vertaistaloudesta sekä niihin liittyvistä verotuksellisista ja lainsäädännöllisistä haasteista. Tutkimus on deduktiivinen, sillä jo tiedossa olevista käytännöistä ja teorioista tehdään rajattu johtopäätös. (Vuori 2021.)

Laadullisella tutkimuksella on useita ominaispiirteitä ja tässä opinnäytetyössä niitä on useampi, kuten laadullisen (kvalitatiivisen) lähdeaineiston käyttö ja kysymysten mitä- ja miten lähtöisyys. Yleisesti ottaen kvalitatiiviset lähdeaineistot perustuvat empiiriseen materiaaliin, joita ovat esimerkiksi haastattelut ja erilaiset kirjoitelmat. Tässä tutkimuksessa lähdeaineisto ei juurikaan sisällä kokemusperäisiä eli empiirisiä lähteitä, vaan ne sisältävät lähinnä tosiasioihin perustuvaa teoriaa tai sellaista tietoa, joka ei muutu, ellei sitä erikseen muuteta, kuten lainsäädäntöä. Tutkimusongelman ollessa verotusohjeistuksen luominen, tarvitaan paljon mitä ja miten kysymyksiä. Näistä kysymyksistä kerrottiin tarkemmin jo osiossa 1.3. (Juhila 2021.)

1.5 Teoreettinen viitekehys ja tutkimusaineisto

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys perustuu tekoheikellä ajantasaiseen lainsäädäntöön ja Verohallinnon ohjeisiin sekä alusta- ja vertaistalouteen liittyvään kirjallisuuteen ja muuhun aiheeseen liittyvään verkkoaineistoon. Tutkimuksessa on myös käytetty kirjoja lähteenä, mutta tutkimuksen luonteen vuoksi kirjoja ei voida varsinaisen ongelman ratkaisemisessa, eli oppaan luomisessa käyttää, koska tiedon tulee olla ajantasaista. Kirjoja tai vastaavia lähteitä on kuitenkin käytetty alusta- ja vertaistalouden osioissa, jotka eivät välttämättä suoraan perustu ajantasaiseen lainsäädäntöön tai ohjeisiin. Opinnäytetutkimuksessa ei ole käytetty itse kerättyä ns. alkuperäistä tietoa, kuten haastatteluista tai kyselyistä saatuja

tietoja, mutta osa siinä käytetyistä lähteistä sisältävät kokemusperäistä tietoa, jota on käytetty tutkimusongelman perustana. Tiedonkeruussa on myös käytetty erilaisia selvityksiä, Verohallinnon päätöksiä ja aiheeseen liittyviä verkkoartikkeleita. Pääpaino on kuitenkin yllä mainituissa viranomaistason ohjeistuksissa ja lainsäädännössä.

1.6 Rakenne

Opinnäytetyön rakennekokonaisuus perustuu itse tutkimusraporttiin sekä erillisenä liitteenä olevaan oppaaseen, jossa ohjeistetaan tulonsaajaa ilmoittamaan tulonsa Verohallinnolle vaiheittain. Työssä avataan yleisesti aiheen taustat, jonka jälkeen siirrytään teoriaosuuteen, joka koostuu kahdesta pääalueesta, jotka ovat "Alustatalous ja vertaistalous" ja "Alusta- ja vertaistalous lain ja verotuksen näkökulmasta". Teoria osuudella (osiot 2 ja 3) avataan lukijalle alustatalouden taustat ja sen nykytilanne sekä sen kautta tapahtuvan vertaistalouden ja jakamistalouden haasteet ja lainsäädännölliset veloitteet. Neljännessä osiossa perehdytään itse verotusprosessiin, eli siihen, mitä kaikkea tulon saamisen ja veroilmoituksen välillä tapahtuu. Itse opas perustuu vahvasti tähän vaiheeseen. Viimeisessä osiossa tehdään yhteenveto koko tutkimuksesta. Osio sisältää johtopäätökset, päätelmät sekä jatko-tutkimus ehdotuksen. Tutkimusraportin liitteenä on itse opas, joka perustuu vahvasti osioon 4. Opas on monisivuinen ja sisältää kuvia esimerkiksi esitetyistä veroilmoituksesta.

2 Alustatalous ja vertaistalous

2.1 Alustatalous käsitteenä

Digitalisaation vanavedessä kasvanut ja kehittynyt alustatalous on mullistanut perinteistä tapaamme käydä kauppaa. Käytännössä alustatalouden tarkoituksena on luoda lisäarvoa tuottavaa toimintaa, josta hyötyvät samanaikaisesti niin alustantarjoajat ja sitä käyttävät myyjät ja heidän omat asiakkaansa. Alustatalouden ansiosta on mahdollista luoda täysin uudenlaisia liiketoimintamalleja, kuten esimerkiksi Airbnb ja Uber ovat luoneet. Alustatalous toiminta eroaa selkeästi perinteisestä tavasta siten, että yritysten kontrolli tuotteisiin ja palveluihin korvataan toimijayhteisöillä, eli alustan käyttäjät tuottavat sen arvon omalla tarjonnallaan. (Tuuliainen 2017.) Tällainen täysin uudenlainen liiketoimintamalli mahdollistaa tuotteiden- ja palveluiden kehittämisen yli perinteisten toimialojen. Airbnb houkuttelee alustalleen vuokraajia, ja nämä vuokraajat houkuttelevat omia asiakkaitaan, eli tässä tapauksessa itse alusta toimii vain kauppapaikkana vuokraustoiminnalle. Uber taas puolestaan antaa mahdollisuuden toimia taksina toisille yksityishenkilöille. Kumpikaan näistä alustoista ei siis itse omista näitä myytäviä tuotteita. (Finanssiala ry.)

Edellä mainittujen yritysten tarjoamien palveluiden harjoittamista voidaan kutsua myös jakamistaloudeksi. Jakamistaloudesta käsitteenä ja talouden alana, ei kuitenkaan olla yksimielisiä (Harmaala ym. 2017, 26). Myöskään alustalous käsitteenä ei ole vielä täysin vakiintunut, mutta sitä voidaan ajatella organisointimallina liiketoiminnalle tai yksinkertaisesti teknologisena alustana (Nokkala 2019).

Alustatalouden yksi suuri hyöty on se, että kustannukset pysyvät alhaisina. Alustat harvoin omistavat itse myytäviä tuotteita, kun taas perinteisessä liiketoimintamallissa on usein tapana. Digitalisaation ansiosta asiakkaita on helpompi hankkia ja säilyttää lukuisten kosketuspisteiden takia. Alustoilla liikkuvista henkilöistä kerätään koko ajan tietoa, joka auttaa alustayrityksiä kehittämään palveluitaan näiden tietojen pohjalta. Tällaista tietoa on esimerkiksi tietty tuote tai palvelu, jota henkilöt käyvät katsomassa. Tätä dataa voidaan myöhemmin hyödyntää tarjonnan optimoimisessa. (Harmaala ym. 2017, 62.)

2.1.1 Alustatalous liiketoimintamallina

Aiemmin liiketoimintamalleihin ei sen enempää kiinnitetty huomiota, vaan toimintaa ajateltiin lähinnä budjetoinnin kannalta. Voidaan käyttää termiä ”arvon kaappaaminen”, kun puhutaan vanhanaikaisesta liiketoimintamallista. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yritys pyrkii keinolla tai toisella kasvattamaan asiakaskuntaansa myymällä tuotteitaan halvemmalla kuin kilpailijat. Tämä toimii myös toiseen suuntaan, eli arvoa kaapataan myymällä

kalliimmalla kuin kilpailijat. Yritys pyrkii tällä tavalla pitämään tai kasvattamaan markkina-asemaansa siirtämättä hyötyä eteenpäin toimijoille kuten alustataloudessa on tapana. Liiketoimintamalleista ei ennen internetin aikakautta juuri puhuttu, vaan vasta, kun IT-kupla (IT-markkinoiden yliarvostus ja romahdus) alkoi internetin tullessa massojen saataville. (Koponen 2019, 114.) Alla olevasta kaaviosta (Kuvio 1) voidaan todeta, että alustataloudessa arvo kasvaa toimijoiden välillä, kun taas perinteisessä, eli ns. lineaarisessa liiketoiminnassa arvo pysyy koko ajan samana (himmempi vihreä viiva). Arvojen muutos on kuvattu suhteessa kulurakenteeseen toimijoiden välillä. (Digirole 2021.)



Kuvio 1. Alustaliiketoiminta (Digirole 2021)

Liiketoimintamallista puhuttaessa ei kuitenkaan puhuta yrityksen strategiasta tai taktiikasta, vaan liiketoimintamalli on yrityksen tapa kehittää omaa toimintaansa ja samalla luoda toimintaa hyödyttäviä tekijöitä. Jos yrityksellä on hyvä kilpailukyky, kertoo se hyvästä ja onnistuneesta liiketoimintamallista. Koposen mukaan liiketoimintamallit koostuvat ansaintamallista (rahan ja hyödyn kiertäminen) sekä liiketoimintajärjestelmästä (ihmisten roolit järjestelmän eri osissa). (Koponen 2019, 117–118.) Mitä enemmän alustoja käytetään, niin sitä paremmaksi ne kehittyvät. Tätä voidaan kuvailla dominoefektinä. Alustatalouden harjoittamisesta saadut uudet opit ja tiedot hyödynnetään alustan jatkokehittämisessä. (Laakkonen 2018.)

2.1.2 Alustatalouden tulevaisuus

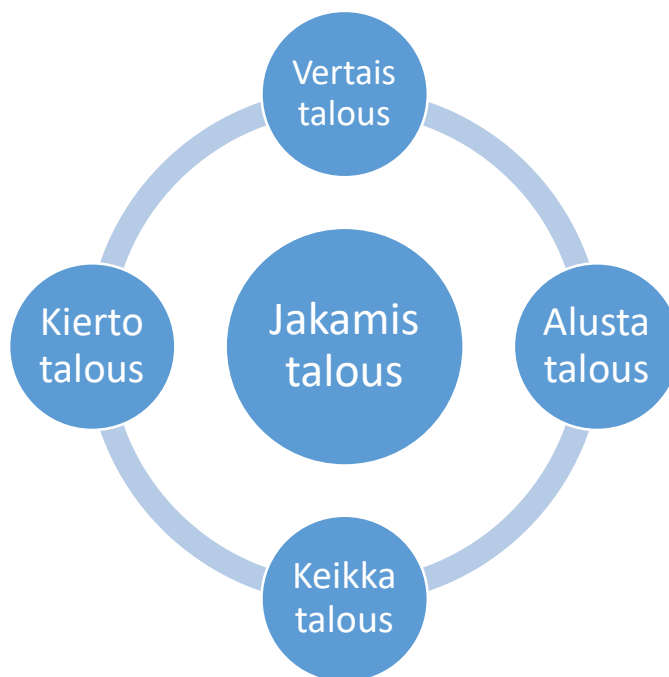
Alustatalouden kasvu pakottaa perinteiset yritykset muuttamaan toimintatapojaan, jotta voidaan pysyä jatkuvan kehityksen mukana. Alustatalouden myötä myös verottaja pysyy paremmin kiinni tekemisessä esimerkiksi rajapintateknologian ansiosta. (Oulun yliopisto 2019.) Työlait ja muut säännökset ovat vanhanaikaisia nykypäivänä, sillä ne on

lähtökohtaisesti suunniteltu palvelemaan perinteistä työntekijää ja työnantajaa, tarkemmin sanottuna aikaa ennen älylaitteita. Aiemmin viikonloput olivat hiljaisia ja monesti ihmiset joutuivat odottamaan seuraavaan arkipäivään ennen kuin pystyivät tehdä ostoksia. Alustaan perustuvien palveluntarjoajien ansiosta ostoksia voidaan tehdä joka päivä kellon ympäri. Alustatalouden kasvun jatkuva kehitys luo koko ajan uusia ja nykyaikaisempia työpaikkoja, kuten esimerkiksi ruokalahettitoiminta. (Foodora 2020.)

Suomessa on herätty hitaasti alustatalouden vauhtiin. Tilastollisena palvelumaana Suomi on jäänyt jälkeen alustatalouden hyödyntämisessä nykyaikaisissa liiketoiminnoissa. Vaikkakaan ei ole kyse teknologian tai huippuosaamisen puutteesta, niin silti vuosituhannen alun kulta-ajoista ollaan kaukana. Julkishallinnon alustapalveluiden osalta Suomi on kuitenkin edelläkävijä. Osaamista ja teknologiaa tulisi hyödyntää investoinneilla alustatalouspalveluiden kehittämiseen. (Viitanen ym., 45–46)

2.2 Jakamistalous

Jakamistaloutta voidaan ajatella taloudenalana, jossa tavaraa vuokrataan tai jaetaan maksua vastaan yhteisön sisällä. Tätä voidaan kutsua myös vertaisvuokraukseksi. Esimerkiksi Airbnb vuokraustoiminta on jakamistaloutta, sillä kyseistä alustaa käyttävät myyjät vuokraavat asuntojaan tai tilojaan samaa alustaa käyttäville kuluttajille. Jakamistalous on hyvin laaja-alainen ilmiö, joka ulottuu monen eri liiketoiminnan puolelle eikä tätä ilmiötä voida kuvata yksiselitteisesti. Digitalisaation seurauksena liiketoiminta on nykypäivänä hyvin palvelullistunut, eli myytäessä tuotetta tai palvelua ei enää puhuta omistusoikeuden siirtymisestä, vaan käyttöoikeuden. Harmaala ym. kirjassa painotetaan sosiaalisen arvonluomisesta taloudellisen arvon lisäksi, kun puhutaan ”aidosta jakamistaloudesta”. (Harmaala ym. 2017, 23–26.) Jakamistaloutta ei kuitenkaan voida erottaa muista talouden malleista kuten vertais- taloudesta, sillä se voi olla osa muita taloudenlajeja tai, että muut talouden lajit voivat olla osa sitä. (Faehnle ym. 2016, 2.) Alla oleva kuvio (kuvio 2) auttaa lukijaa hahmottamaan talouden lajien kokonaisuutta ja miten esimerkiksi se on yhteydessä alusta- ja vertaistalouteen. Tästä voidaan tehdä analogia, jossa jakamistalous on aurinkokuntamme aurinko ja muut talouden lajit planeettoja. Tässä mallissa kaikki toimivat vakaassa vuorovaikutuksessa, jossa jakamistalous tuottaa arvoa muille sitä kiertäville taloudenmalleille.



Kuvio 2. Jakamistalouden ulottuvuudet (mukailtu Faehnle ym. 2016, 2)

Jakamistalouden ydinideana voidaan pitää vajaakäytössä olleiden resurssien hyödyntämistä täysmääräisesti, eli esimerkiksi yksityishenkilö omistaa loma-asunnon, joka ei ole käytössä kuin muutaman viikon vuodessa, kun taas vuokrattuna tätä resurssia voidaan hyödyntää ympäri vuoden. Ennen digiaikaa loma-asuntoja vuokrattiin välittäjä yritysten avulla eikä niinkään internetin välityksellä. Nykypäivänä kuluttajan on helppo ladata sovellus älypuhelimensa ja vuokrata haluamansa kohde suoraan toiselta yksityishenkilöltä ilman ylimääräisiä välikäsiä hidastamassa koko prosessia. (Tilastokeskus 2018.)

2.2.1 Jakamistalouden hyödyt ja haasteet

Jakamistalouden oleelliset hyödyt ovat resurssien säästäminen ja erilaisten sosiaalisten yhteisöjen kehitys. Rahaa ja luontoa kuluu vähemmän, kun uusia hyödykkeitä ei tarvitse ostaa, kun yhtä asuntoa taikka autoa voi hyödyntää useampi henkilö. Auton vuokraus tai Uberin kaltainen taksiliikenne voi vähentää joukkoliikenteen lailla yksityisautoilua, joka puolestaan vähentää päästöjä ja säästää luontoa. (Credigo 2019.) Positiivisia vaikutuksia ovat myös hyödykkeiden nopea saatavuus suuren tarjonnan vuoksi sekä kasvanut kilpailu. Tarjonnan laajuus alentaa hintatasoja, joka on hyvä asia kuluttajalle. (Alma Talent Pro 2019.)

Hyötyjen seurana on myös haasteita, niin kuin myös jakamistalouden kohdalla. Haasteita jakamistaloudessa ovat verotukselliset ja lainsäädäntöön liittyvät epäselkeydet sekä hyödykkeiden kestävyys pitkällä aikavälillä. (Credigo 2019.) Lainsäädäntöön ja verotukseen liittyvät ongelmat johtuvat säännösten vanhanaikaisuudesta. Verotus lainsäädäntö sekä

ohjeistukset ovat kohdistettu lähtökohtaisesti työsuhteessa oleville ja yritystoimintaa harjoittaville. Työntekijänä ei tarvinnut verotuksesta välittää muuten kuin tarkastamalla vuosittainen veroilmoitus ja mahdollisesti tehdä siihen muutoksia tilanteen mukaan. Nyt digitalisaation kasvattaman alustatalouden ja jakamistalouden kautta saadut tulot täytyy täysin omaaloitteisesti ilmoittaa ja samalla pitää myös huomioida esimerkiksi tulonhankkimiskulut. (Jakamistalouden virkamiesverkosto 2017, 13.)

2.3 Vertaistalous (Peer to Peer)

Vertaistaloudella tässä asiayhteydessä tarkoitetaan tuotteen tai palvelun myymistä ja ostamista yksityishenkilöiden kesken, eli sekä ostajat että myyjät ovat molemmat alustojen asiakkaita. Raja vedetään siihen, että jos toinen osapuolista on yritys, ei tällöin voida puhua vertaistaloudesta. Avainasemassa vertaistaloutta määrittäessä on toimijoiden tasavertaisuus. (Harmaala ym. 2017, 152.) Hyvänä esimerkkinä vertaistaloudesta voidaan pitää tori.fi-palvelua. Siinä alusta toimii vain ilmoitusalueena, mutta itse kaupanteko tapahtuu monesti kasvotusten tai viestintävälineiden kautta. Tällaisten palvelujen ansiosta myyntiin liittyvät kulut ovat tippuneet huomattavasti siitä, mitä ne ennen digiaikaa olivat. Alustojen kautta tapahtuva vastikkeellinen vaihdanta on yleensä täysin ilmaista asiakkaille. Vertaistalous ei kuitenkaan ole monille kovin tuttu, vaikkakaan se ei ole käsitteenä uusi. Suomessa vertaistalous on vasta kasvuvaiheessa ja sen kasvuun liittyy useita tekijöitä digitalisaation lisäksi, kuten kiertotalous ja muut ympäristöasiat. (Nieminen & Nykänen 2018, 4–6.)

Vertaistalous voidaan vielä tarkemmin jakaa vertaiskauppaan sekä vertaispalveluihin. Vertaiskaupasta puhuttaessa tarkoitetaan yksityishenkilön omaisuuden myymistä, joko käytettynä tai uutena. Esimerkiksi Tori.fi -alustalla voidaan myydä käytettyjä kodintarvikkeita, elektroniikkaa tai vaikka uusia itse kudottuja villasukkia tai pipoja. Suurin osa tällaisesta myynnistä on kuitenkin verovapaata (pois lukien itse tehdyt tuotteet, tästä lisää osiossa 4.2) eikä myöskään myynnistä eli luovutuksesta syntyneet tappiot ole vähennyskelpoisia. (Nieminen & Nykänen 2018, 11–12.)

Vertaispalveluihin kuuluu palvelun hankkiminen toiselta yksityishenkilöltä. Tällaista palvelua on esimerkiksi Airbnb- majoittaminen. Tyypillisesti luonnollinen henkilö hankkii sivutuloa vuokraamalla asuntoaan tai mökkiään toisille yksityishenkilöille viikonlopuksi taikka muun yleisen loman ajaksi. Tällainen tulo on verotettavaa pääomatuloa. Toiminnan ollessa tarpeeksi laajaa tai päätoimista, voidaan se luokitella elinkeinotoiminnaksi. (Nieminen & Nykänen 2018, 12–13.)

3 Alusta- ja vertaistalous lain- ja verotuksen näkökulmasta

3.1 Lainsäädännölliset velvoitteet

Alusta- ja vertaistaloutta harjoittavilla yksityishenkilöillä on useita lainsäädännöllisiä velvoitteita. Nämä velvoitteet ovat kuitenkin hyvin epäselviä ja jättävät paljon tulkinnanvaraa eikä keskiverto alustojen kautta tuloja saava henkilö näitä välttämättä ymmärrä. Lähtökohtaisesti eniten velvoitteita on itse alustan ylläpitäjällä. Jakamistaloutta alustojen kautta harjoittava henkilö on kuitenkin aina itse vastuussa tuloistaan ja niiden ilmoittamisesta Verohallinnolle. Moni ei näitä kuitenkaan ilmoita oma-aloitteisesti, sillä epäsäännöllisiä ja pieniä tuloja ajatellaan verovapaina tai harmittomina. Molempien osapuolien tietämättömyys lisää harmaantalouden riskiä, jonka vuoksi kaikki pienetkin tulot tulisi ilmoittaa Verohallinnolle. (Kotiranta ym. 2019, 4–5.)

Haasteellista alustojen kautta saatujen tulojen verotuksesta tekee lainsäädännön vanhanaikaisuus. Lainsäädäntö ja asetukset ovat luotu perinteistä palkkatyöläistä tai yritystoimintaa ajatellen, eli käytännössä velvollisuudet ovat hyvin rajalliset tai laajat. Työntekijällä ei ole muita velvollisuuksia kuin tarkastaa esitetyt veroilmoitus, kun taas yrityksen täytyy ilmoittaa kaikki oma-aloitteisesti. Tulosta tulee silti maksaa veroa, vaikka velvollisuudet erosivat perinteistä yritystoiminnasta tai palkkatyöstä. (Kotiranta ym. 2019, 5.)

Yksityishenkilön tuloverotuksesta määrää Tuloverolaki (1535/1992). Tulot voidaan jakaa kahteen tulolajiin, eli ansiotuloon ja pääomatuloon. Jakamistaloutta vertaistalouden muodossa harjoittava luonnollinen henkilö on verovelvollinen kyseisen toiminnan kautta saaduista tuloista. Airbnb-vuokratulot luokitellaan pääomatuloiksi, kun taas tavarain tai palvelun myynti ansiotuloksi. (Kotiranta ym. 2019, 5.) Tulonsaajan tulee myös huomioida mahdollinen arvonlisävero, jos myynti 12 kuukauden aikana ylittää alarajan, joka vuonna 2021 on 15 000 euroa (aiemmin 10 000 euroa). Alarajan ylittyessä verottajan näkökulmasta toiminta ei enää ole vähäistä, vaan arvonlisäverollista liiketoimintaa, jolloin yrityksen perustaminen on välttämätöntä. Rajan ylittyessä tulee koko tilikauden myynnistä tilittää arvonlisäveroa valtiolle. (Toikka 2018.)

3.1.1 Tiedonantovelvollisuus ja sen kehittäminen

Alustojen ylläpitäjillä on verotusmenettelylain 15 § mukaan tiedonantovelvollisuus.

Jokaisen on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot maksamistaan tai välittämistään rahanarvoisista suorituksista, niiden oikaisuista, saajista

ja suoritusten perusteista. Rahanarvoisella suorituksella tarkoitetaan muun muassa palkkaa, luontoisetua ja palkkiota sekä työstä, tehtävästä tai palveluksesta maksettua korvausta sekä palkintoa, apurahaa, stipendiä, tunnustuspalkintoa, opintotukea, kustannusten korvausta, eläkettä, pitkäaikaissäätämissopimukseen perustuvaa suoritusta ja veronalaista tuloa, sosiaalietuutta, osinkoa, osakaslainaa, rahasto-osuuden tuottoa, korkoa, vuokraa ja vakuutuskorvausta sekä tekijänoikeudesta, patentista, kaivosoikeudesta tai muusta sen kaltaisesta oikeudesta maksettua korvausta. (Laki verotusmenettelystä 1558/1995, 15 §.)

Haastavaa vertaistalouden tulojen verottamisesta jakamistaloudessa tekee se, että raha ei yleensä kulje jakamistalousalustojen kautta, eli vastuu tulojen ilmoittamisesta jää käyttäjälle. Edellä mainittu verotusmenettelylain 15 § kaipasi päivitystä, jotta tieto verotettavasta tulosta saataisiin suoraan alustojen ylläpitäjiltä. Automatisoitu tietovirta suoraan Verohallinnolle helpottaisi veronkeruuta sekä muun tarpeellisen fiskaalisen tiedon saantia. (Kotiranta ym. 2019, 6.)

Harkittavana ratkaisuna on myös pienten tulojen vapauttaminen veronalaisuudesta, kuten joissakin valtioissa on toimittu. Selvityksen mukaan tällainen veroista vapauttaminen aiheuttaisi huomattavan aukon verokertymään, joten sellaista ratkaisua ei ainakaan ole tähän tulossa lähitulevaisuudessa. Tästä päästään aiemmin mainittuun ilmoitusvelvollisuuteen ja sen siirtämisestä alustan ylläpitäjille käyttäjien sijasta, esimerkiksi automatisoitu verkkopalvelu toimisi tässä tilanteessa, kun kyse on pienistä rahasummista. Tällaisen hankkeen toteutuminen vaatii laajaa yhteistyötä viranomaisten sekä palveluntarjoajien välillä. (Faehnle ym. 2016, 6–7.)

3.1.2 Luonnollisen henkilön ilmoittamisvelvollisuus

Tulonsaajan, eli tässä tapauksessa yksityishenkilön on toimitettava Verohallinnolle tarpeelliset tiedot verovuoden tuloista, vähennyksistä sekä muista seikoista, jotka vaikuttavat tuloverotukseen. Luonnollinen henkilö saa myös joka vuosi esitäytetyn veroilmoituksen, josta selviää oletetut tulot ja velat kyseiselle verovuodelle. Yleisesti nämä tiedot perustuvat edellisvuoteen sekä kolmansilta osapuolilta saatuihin tietoihin. Monesti yksityishenkilön ei tarvitse muutoksia tähän tehdä, jos esimerkiksi palkkatulot eivät ole muuttuneet edellisvuodesta. Esitäytetty veroilmoitus kannattaa aina kuitenkin tarkastaa, sillä lähtökohtaisesti se ei sisällä alustojen kautta saatuja tuloja ja niistä tehtäviä luonnollisia vähennyksiä, vaan ne tulee itse täydentää ilmoitukselle. Verohallinnon erikseen vaatiessa, on verovelvollisen annettava veroilmoitus. Verohallinnolla on myös oikeus antaa tarkentavia määräyksiä koskien

ilmoittamisvelvollisuutta. (Laki verotusmenettelystä 1558/1995, 7 §.) Luonnollisen henkilön tulee ilmoittaa varojen ja velkojen osalta vain erikseen VML 10 §:ssä mainitut asiat. Tällaisia varoja ja velkoja ovat muun muassa kiinteistöt, arvopaperit/osuudet sekä lainat. (Määttä & Knuutinen 2021.)

3.1.3 Muistiinpanovelvollisuus

Luonnollisen henkilön on pidettävä muistiinpanoja tulonhankkimistoiminnasta, jota ei luokitella elinkeinotoiminnaksi. Muistiinpanoja pidetään silloin, kun kirjanpitovelvollisuutta ei ole. Tällaista toimintaa on esimerkiksi Airbnb- vuokraus, joka luokitellaan vuokraustoiminnaksi. Muistiinpanoja ja niihin kohdistuvia tositteita on säilytettävä verovuoden päättymisestä eteenpäin kuusi vuotta, sääntö on sama kaikelle muistiinpanovelvollisuuden alaiselle toiminnalle. (Määttä & Knuutinen 2021.)

Muistiinpanot tulee olla tarpeeksi tarkat, aikajärjestyksessä ja niiden tulee sisältää seuraavat asiat:

- tulot
- tulonhankkimisesta aiheutuneet menot
- alv
- veron peruste
- tuet, jotka on hankittu tulonhankkimista varten

Yllä mainittujen erät lähtökohtaisesti perustuvat saatuihin tositteisiin, tullauspäätöksiin ja muihin asiaan liittyviin asiakirjoihin. (Verohallinnon päätös muistiinpanovelvollisuudesta, 2 §.)

Tulonsaajan on myös pidettävä luetteloa muun muassa tulonhankkimisessa käytetystä kalustosta ja rakennuksista. Jos verovelvollisella on vain yksi vuokraustoiminnassa käytettävä huoneisto tai muu asuintila, niin muistiinpanoja ei tarvitse silloin pitää. (Verohallinnon päätös muistiinpanovelvollisuudesta, 7 §.)

3.2 Tuloverotus

Tuloverolaki velvoittaa Suomessa verovuonna asuvan luonnollisen henkilön maksamaan veroa saamastaan tulosta. Tulot voidaan jakaa pääomatuloihin ja ansiotuloihin. Ansiotuloa on tulo, jota omaisuus ei ole kerryttänyt. Esimerkiksi Airbnb vuokrauksesta saatava tulo on pääomatuloa, kun taas itse kudottujen villasukkien myynti on ansiotuloa. Verotettavasta

tulosta voidaan vähentää luonnolliset vähennykset, jotka ovat syntyneet tulonhankkimisesta. Kun kaikki vähennykset on tehty, maksetaan jäljelle jääneen summan perusteella veroa. Eri tulolajeista saatu tulo verotetaan erikseen, eli niitä ei lasketa yhteen. Osiossa 4 kerrotaan tarkemmin molempien tulolajien vähennyksistä ja verotusmenettelystä. (Tuloverolaki 1535/1992, 29–30 §.) Pääomatulo määritetään tulonsaajan omaisuuden tuotoksi, eli esimerkiksi vuokratessa omistuksessa olevaa asuntoa, tästä saatu raha on pääomatuloasi. Kaikki muu tulo, mikä ei ole pääomatuloa, on silloin ansiotuloa (Tuloverolaki 1535/1992, 32 §).

Yksityishenkilön harjoittaessa jakamistaloutta vertaistensa kanssa, voidaan olettaa, että jätettävää hyödykettä käytetään yksityisesti sekä tulonhankkimisessa. Näin ollen se kuuluu henkilökohtaiseen tulonlähteeseen. Kun hyödykettä käytetään tulonhankkimiseen sekä yksityisesti, niin syntyy ongelma vähennyskelpoisen osuuden määrittelyssä. (Nieminen & Nykänen 2018, 9.) Esimerkiksi Airbnb-vuokratuloista luonnollinen henkilö voi vähentää aiheutuneet kulut. Kulut tulee suhteuttaa siihen aikaan, jolloin asunto tai osa asunnosta oli vuokrattuna. Vain osan asunnosta ollessa vuokrattuna, tulee ajan lisäksi suhteuttaa kulut myös vuokratun pinta-alan osalta. (Verohallinto 2018a.)

Luonnollisella henkilöllä voi olla kolme eri tulonlähdetä, jotka ovat henkilökohtainen tulolähde, maatalouden tulolähde ja elinkeinotoiminnan tulolähde. Menot ja tappiot vähennetään siitä tulonlähteestä, josta ne ovat syntyneet. Esimerkiksi henkilökohtaisesta tulonlähteestä syntyneet tappiot ja korkomenot voidaan vähentää kyseisen tulonlähteen tulosta seuraavan 10 vuoden aikana. (Tomperi 2019, 29–30.)

3.3 Harrastustoimintaa vai tulonhankkimistoimintaa?

Toiminnan ollessa enemmän satunnaista kuin päätoimista, ei sitä yleensä luokitella elinkeinotoiminnaksi. Tulonhankkimistoiminnan ja harrastustoiminnan ero on se, että tulonhankkimistoiminta on ns. vakavampaa ja tarkoituksellisempaa verrattuna harrastustoimintaan. Toiminnan luonne arvioidaan tapauskohtaisesti. Tuloverolaki säätelee tulonhankkimistoiminnan verotusta ja toimintaa harjoittava on osiossa 3.1.3 kerrotulla tavalla muistiinpanovelvollinen toiminnastaan. Tulonhankkimistoiminnassa tulee olla tarkkana, sillä liikevaihdon (myyntituotot, josta on vähennetty arvonlisäverot) ylittäessä 15 000 euron rajan (aikaisemmin 10 000 euroa), on toiminta silloin arvonlisäverovelvollista. (Varonen & Tuunala, 2019.)

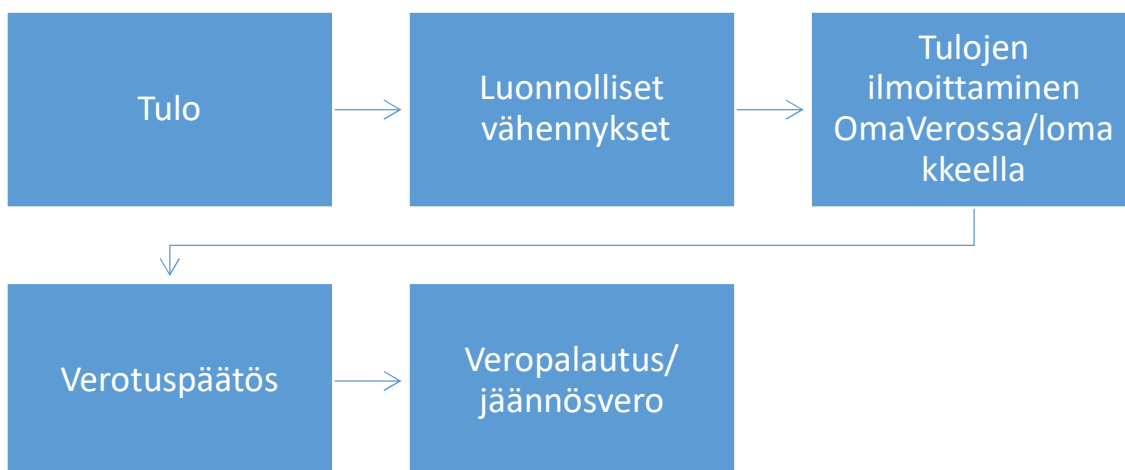
Harrastustoiminnan peruspiirteenä on toiminnan satunnaisuus. Harrastustoiminnan tulot ovat yleensä vain lisä muun hyödyn kuten hyvinvoinnin tai hauskanpidon lisäksi, eivätkä toiminnasta saadut tulot ole lähtökohtaisesti huomattavia. Tähän on kuitenkin olemassa

poikkeuksia, sillä harrastustoiminta voi myös olla laajempaa tai ammattimaisempaa, jos sitä ei harjoiteta tulonhankkimistarkoituksessa. Harrastustoiminnan menoja ei tule ilmoittaa veroilmoituksella, jos kyseisenä verovuonna toiminnasta ei ole saatu tuloja. Jos tuloja on syntynyt, tulee sekä tuloista että kuluista antaa selvitys. Kuluja, jotka voidaan luokitella verovelvollisen omiksi elantomenoiksi, ei lähtökohtaisesti voida vähentää verotuksessa. Menoja voidaan vähentää korkeintaan toiminnasta saadun tulon verran. Muistiinpanoja on syytä pitää, jos harrastustoiminnasta on syntynyt tuloa verovuonna. Aiempien vuosien menot, jotka ovat syntyneet harrastustoiminnasta, voidaan vähentää, jos ne ovat yhdistettävissä suoraan verovuoden tulojen hankintaan. Tappioita ei kuitenkaan vahvisteta harrastustoiminnassa. (Varonen & Tuunala, 2019.)

4 Verotusprosessi

4.1 Tulosta veroilmoitukseen

Kevään ja veroilmoittamisajan lähestyessä on aika ilmoittaa harrastus- ja tulonhankkimistoiminnan tulot ja niistä tehtävät luonnolliset vähennykset Verohallinnolle verotettavaksi. Verokortin ennakonpidätysprosenttia on syytä nostaa, jos verovuonna on tiedossa enemmän tuloja kuin aiempi tuloaraja sallisi. Tällöin palkasta pidetään ennakkoon enemmän veroa, joka kattaa myös alusta- ja vertaistalouden harjoittamisesta saadut muut tulot. Jos kyse on pienistä summista ja normaalistikin saat palautusta, niin tuloarajaa ei välttämättä tarvitse nostaa. (Verohallinto 2021a.) Verotusprosessi on pohjimmiltaan hyvin yksinkertainen. Saattunaisia tuloja saavan luonnollisen henkilön tarvitsee yleensä vain täydentää esitetyt veroilmoitus tai ilmoittaa tulot ja menot erillisillä lomakkeilla. (Verohallinto 2021b.) Alla olevasta kaaviosta (kuviot 3) näkee yksinkertaistettuna verotusprosessin eri vaiheet.



Kuvio 3. Verotusprosessi yksinkertaistettuna

Verotusprosessissa on kuitenkin poikkeuksia, sillä esimerkiksi vuokratulot tulisi ilmoittaa heti, kun kiinteistöä tai huoneistoa aletaan vuokraamaan. Tämä voidaan ilmoittaa jo uutta verokorttia tai ennakoveropäätöstä haettaessa. Jos vuokratulot on ilmoitettu etukäteen, näkyvät ne yleensä esitetyllä veroilmoituksella. Verovelvollisen tulee kuitenkin tarkastaa, että kaikki tiedot koskien vuokratuloja ovat varmasti oikein. Korjaukset tulee tehdä ennen esitetyssä veroilmoituksessa ilmoitettua määräpäivää. (Verohallinto 2018b.)

4.2 Verotettavan tulonmäärittely vertaistaloudessa

Pääpiirteittäin verotettavaa tuloa ovat kaikki verovelvollisen, eli tässä asiayhteydessä luonnollisen henkilön saamat palkat, palkkiot tai muut rahanarvoiset etuudet (Tuloverolaki 1535/1992, 29 §). Tulolähteen määrittely on lähtökohtaisesti helppoa, kun puhutaan

vertaistaloudesta. Toiminnan ollessa pientä ja satunnaista, sitä ei yleensä luokitella elinkeinotoiminnaksi. Kyseessä on silloin henkilökohtainen tulolähde. Jos toiminta on laajempaa ja se luokitellaan elinkeinotoiminnaksi, on kyseessä B2C (business to consumer) -toimintamalli, jolloin ei enää voida puhua vertaistaloudesta. (Nieminen & Nykänen 2018, 9.)

Verovapaita tuloja vertaistaloudessa ovat muun muassa koti-irtaimiston luovutusvoitot 5 000 euroon asti verovuonna. Tori.fi -alustan kautta myydyt käytetyt tavarat lukeutuvat yleisesti tähän kategoriaan. (Tuloverolaki 1535/1992, 48 §.) Jos kuitenkin myyt esimerkiksi itse kudottuja villasukkia tai muita käsitöitä, on kyse uuden tuotteen myynnistä, joka tulee ilmoittaa Verohallinnolle. Kun tällaista toimintaa harjoitetaan ilman yritystä, tulee verovelvollisen pitää muistiinpanoja luvun 3.1.3 mukaisesti. Muistiinpanoihin tulee kirjata muun muassa käsitöiden valmistamiseen liittyvät kulut. (Omapaja Oy 2021.) Myös ulkomailta saadut tulot ovat verotettavaa tuloa. Tässä asiayhteydessä on kyse työkorvauksesta, jolloin tulot ovat satunnaisia eikä tulonsaaja ole työsuhteessa maksajaan. Esimerkiksi jonkin kansainvälisen alustan kautta tehdystä työstä maksetaan sinulle tietty summa suoraan ilman ennakopidätyksiä. Kyseisen tulon määrä perustuu täysin omaan vapaaehtoiseen panokseesi. (Lähteenmäki & Määttä 2019.) Jos saat tuloa jonkin kansainvälisen alustan kautta, ei Verohallinto yleensä saa tästä tietoa suoraan, vaan tieto täytyy itse lisätä esitetyille veroilmoitukselle. (Verohallinto 2021c.)

Kun luovutat toiselle luonnolliselle henkilölle käyttöoikeuden esimerkiksi asuntoosi tai kesämökkiisi, on kyse vuokraustoiminnasta ja tästä saadut korvaukset ovat verotettavaa pääomatuloa. Jos vuokrattuun tilaan on tehty arvoa kasvattavia korjauksia tai muita parannuksia vuokralaisen toimesta, on korjauksesta vuokralaiselle aiheutuneet kulut veronalaista tuloa vuokranantajalle. Jos asunnon käyttöoikeus on jo luovutettu eteenpäin jollekin vuokralaiselle, ja tämä vuokralainen alivuokraa sitä eteenpäin, on alivuokrauksesta saadut tulot alivuokraajan, eli ensimmäisen vuokralaisen verotettavaa tuloa. Pääomatulosta voidaan tehdä luonnolliset vähennykset. (Määttä & Hakkarainen 2021.)

4.3 Tuloista tehtävät luonnolliset vähennykset

Tulohankkimisesta ja niiden säilyttämisestä aiheutuneet menot voidaan vähentää tuloverotuksessa. Verovelvollinen saa automaattisesti 750 euron tulohankkimisvähennyksen palkkatulostaan. Luonnollisia vähennyksiä ei voida kuitenkaan vähentää ansiotuloista, jos niiden yhteismäärä ei ylitä yllä mainittua summaa. Jos vähennykset ylittävät tulohankkimisvähennyksen määrän, myönnetään vähennys ylimenevältä osalta. Kun tuloista on tehty luonnolliset vähennykset, voidaan käyttää termiä puhdas ansiotulo/pääomatulo. Kaikkia vähennyksiä ei ole eroteltu yksityiskohtaisesti. Tuloverolain 31 §:ssä on kuitenkin eritelty erikois- säännökset koskien vähennyksiä. (Määttä & Rautajuuri 2021a.)

Tulon hankkimisesta johtuneita menoja ovat muun ohessa:

- 1) verovelvollisen tulonhankinnassa työskennelleille henkilöille maksettu palkka ja muut edut;*
- 2) yhtymän, yhteisyyden ja kuolinpesän tulonhankinnassaan työskennelleelle osakkaalleen maksama kohtuulliseksi katsottava palkka;*
- 3) verovelvollisen tulonhankinnassa työskennelleille palkansaajille huoltoapula lain 5 §:n nojalla annettu elatus sekä heidän ja heidän omaistensa eläkkeet;*
- 4) ammattikirjallisuuden sekä tutkimusvälineiden ja tieteellisen kirjallisuuden hankkimisesta sekä tieteellisestä työstä ja taiteen harjoittamisesta muutoin johtuneet menot, jos niitä ei ole suoritettu 82 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla stipendillä tai apurahalla;*
- 5) valtiollisen luottamustehtävän hoitamisesta välittömästi aiheutuneet kohtuulliset kustannukset ja kunnallisista luottamustoimista maksetuista kokouspalkkioista peritty luottamushenkilömaksu; ([22.12.2005/1088](#))*
- 6) työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut;*
- 7) maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maksetut pakolliset eläkevakuutusmaksut, tapaturmavakuutusmaksut sekä ryhmähenkivakuutuksen maksut siltä osin kuin ne kohdistuvat metsätalouden pääomatuloon tai porotalouden tuloon. (Laki tuloverotuksesta 1535/1992, 31 §.)*

4.4 Ansiotuloista tehtävät vähennykset

Alustojen kautta saadut tulot eivät yleisesti ole palkkaa, jolloin tulonhankkimisvähennystä ei myönnetä. Muista ansiotuloista kuten alustan kautta saadusta tulosta voidaan hakea vähennystä erikseen, jos näitä tulonhankkimiskuluja ei ole muualla vähennetty. Muita yleisimpiä tulonhankkimiskuluja ovat työhön liittyvä kirjallisuus, työvälineet sekä työhuoneen kustannukset. (Määttä & Rautajuuri 2021b.)

Jos tietokonetta ja internetiä käytetään tulonhankkimiseen, voidaan vähentää niihin liittyvät kulut joko osittain tai kokonaan. Hankintahinnasta voidaan vähentää puolet, jos sitä käytetään osittain tulonhankkimiseen sekä yksityisesti. Sama jaottelu tehdään myös tietoliikenneyhteyksien osalta. Tietokoneen ostohinnan ollessa korkeintaan 1 200 euroa, voidaan se

vähentää kerralla. Rajan ylittyessä siitä on tehtävä poisto (hankinnan arvovähennys). Jos menojäännös, eli jäljelle jäänyt hankintameno on seuraavana vuonna korkeintaan 1 200 euroa, voidaan se vähentää kerralla kyseisenä verovuonna. Jos saat satunnaista tuloa esimerkiksi käsitöiden kuten villasukkien myynnistä, voidaan valmistukseen käytetyt tarvikkeet vähentää verotuksessa. Työhuonevähennys voidaan ilmoittaa kaavamaisena tai todellisiin kuluihin perustuvana. Kaavamaisen vähennyksen määrä on joko 900, 450 tai 225 euroa. Suurimman, eli 900 euron vähennyksen voi hakea, jos työtä tehdään pääsääntöisesti ja täyspäiväisesti kotoa käsin tai etätyöpäiviä on yli 50 % kaikista työpäivistä verovuonna. Keskimmäisen, eli 450 euron vähennyksen voi hakea, kun työtä tehdään kotoa käsin tai, jos etätyöpäivien määrä ei ylitä 50 %. Pienimmän, eli 225 euron vähennyksen saa, jos mikään yllä mainituista kriteereistä ei täyty. Työhuonevähennys ei vaikuta verotukseen, jos se ei kaikkien yhteenlaskettujen, palkkatuloista vähennettävien tulonhankkimiskulujen kanssa ylitä tulonhankkimisvähennyksen määrää, eli 750 euroa. Jos vähennyistä haetaan todellisiin kuluihin perustuvana, tulee verovelvollisella olla tästä erillinen selvitys. Selvitykseksi yleisesti riittää tositteet kuten laskut ja kuitit eri kustannuksista. (Määttä & Rautajuuri 2021b.)

4.4.1 Puhtaasta ansiotulosta tehtävät vähennykset

Kun luonnolliset vähennykset on tehty, lopputulos on ns. puhdas ansiotulo. Puhtaasta ansiotulosta tehdään vielä valtion- ja kunnallisverotuksen vähennykset. Tällaisia vähennyksiä ovat muun muassa pakollinen eläkevakuutus, työttömyysvakuutusmaksu sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksu. Valtionverotuksessa puhtaasta ansiotulosta tehdään eläketulovähennys ja se voi olla enintään 11 150 euroa verovuonna. Eläketulovähennys tehdään myös kunnallisverotuksessa ja se on korkeintaan 9 270 euroa. (Määttä & Rautajuuri 2021a.)

4.5 Pääomatuloista tehtävät vähennykset

Vuokratuloista voidaan vähentää kulut, jotka ovat aiheutuneet itse vuokrauksesta sekä vuokralaisen hankinnasta. Hankinnasta aiheutuneita kuluja ovat muun muassa Airbnb:n veloittamat maksut palvelunkäytöstä. Muita yleisiä kuluja ovat vastikkeet, kiinteistövero, remontti/huoltokulut, sähkö, vesi ja lämmityskulut. (Verohallinto 2019a.) Vähennykset kohdistetaan siihen osaan kiinteistöstä, jota vuokrattiin sekä ajanjaksoon, jolloin se oli vuokralaisen hallinnassa. Asunnon kulut voidaan vähentää, vaikka asunto ei olisi vuokrattuna tietynä aikana esimerkiksi kunnostustöiden tai vuokralaisen vaihtumisen takia. Edellytyksenä on, että sitä aiotaan käyttää vuokraustoiminnassa ja se voidaan todeta vuokrailmoituksilla tai muilla vastaavilla asiakirjoilla. Jos vuokratun asunnon tai sen osan omistaa useampi kuin yksi henkilö, jaetaan vähennykset omistussuhteen mukaisesti osapuolille. Luonnollinen henkilö voi vähentää myös tulonhankkimiseen kohdistuvat korot. Näitä ei kuitenkaan

vähennetä vain vuokratuloista, vaan kaikkien pääomatulojen kokonaisuudesta. (Määttä & Hakkarainen 2021.) Jos verovelvollinen käyttää yksityisesti kiinteistöä, jonka osaa vuokrataan, jaetaan kulut vähennyskelpoisiin ja vähennyskeltottomiin (Niskakangas & Knuutinen 2021).

Jos vuokrattuun tilaan taikka asuntoon on hankittu kalusteita tai kodinelektroniikkaa, joiden käyttöikä on oletetusti yli kolme vuotta, voidaan kyseiset hankinnat vähentää poistoina tai vuosikorjauskuluina eli ns. vuosimenoina. Hankinnan hinnan ollessa korkeintaan 1 200 euroa, voidaan hankinta vähentää vuosimenona, muussa tapauksessa hankinnoista tehdään korkeintaan 25 prosentin poistot vuosittain. Vuokratessa kalustettua asuntoa, voidaan hakea kaavamaista tai todellisiin kuluihin perustuvaa vähennystä. Oletuksena on, että vähennystapa on sama myös tulevana vuosina, jos olosuhteet eivät ole muuttuneet. (Määttä & Hakkarainen 2021.)

Pääomatuloista voidaan lähtökohtaisesti tehdä myös samat vähennykset kuin ansiotuloista, joista kerrottiin osiossa 4.4. Menojen täytyy liittyä suoraan tulonhankkimistoimintaan, jotta ne voidaan vähentää pääomatuloista. Työhuonevähennyksen määrään vaikuttaa toiminnan säännöllisyys ja laajuus. Sijoitustoimintaan liittyvistä kuluista vähennetään omavastuu, jonka suuruus on 50 euroa. Vähennystä ei tehdä itse, vaan menot kirjataan kokonaisuudessaan veroilmoitukselle. (Verohallinto 2019b.)

4.5.1 Poistot rakennuksen hankintamenosta

Asuinrakennuksen hankintamenosta voidaan tehdä vuosittaiset poistot. Hankintameno on yleisesti se arvo, jonka verovelvollinen on kiinteistöstä tai rakennuksesta maksanut. Hankintamenoon sisällytetään myös perusparannusmenot, jotka on tehty rakennuksen omistusaikana. Hankintameno voidaan vähentää vuokratuloista poistoina vuosittain. Jos vuokrattava tila on asuin- tai toimistorakennus, voidaan poistamattomasta hankintahinnasta tehdä 4 % vuotuinen poisto. Jos rakennus on varasto, tehdas, myymälä tai muu vastaavaanlainen kiinteistö, on vuosipoiston määrä silloin 7 % poistamattomasta hankintahinnasta. Rakennuksen ollessa vuokralla vain osan vuodesta ja osan yksityiskäytössä, lasketaan poistot vain vuokra-ajalta. Myyntivuonna rakennuksesta ei voida tehdä poistoja. (Verohallinto 2021d.)

Vuotuinen poisto voidaan laskea siten, että hankinta hinnasta lasketaan ensin itse kiinteistön osuus (tonttia ei lasketa mukaan), jonka jälkeen kyseinen hankintahinta kerrotaan poisto prosentilla. Esimerkiksi asunto on hankittu 200 000 eurolla, johon sisältyy 30 000 euron tontti, $200\,000\text{ e} - 30\,000\text{ e} = 170\,000\text{ euroa}$ * 4 % = 6 800 euroa. Poistamaton hankintahinta vuoden lopussa on siis $170\,000\text{ e} - 6\,800\text{ e} = 163\,200\text{ euroa}$. (Verohallinto 2018b.)

Jos asunto, josta on tehty poistoja, myydään, otetaan hankintamenon menojäännös huomioon. Tämä tarkoittaa sitä, että jos asunto on ostettu 200 000 eurolla ja sitä on vuokrattu yhden vuoden ajan ja siitä on tehty yksi 7 % poisto. Tällöin myyntihinnasta voidaan vähentää hankintamenon poisto, joka tässä tapauksessa olisi 14 000 euroa. Jos kiinteistö myydään samalla hinnalla kuin ostaessa, niin myyntivoittoa kertyisi 14 000 euroa (200 000 e – 186 000 e), eli poistojen verran. (Verohallinto 2021d.)

4.5.2 Pääomatulon alijäämä ja tappio

Pääomatulolajille muodostuu alijäämä, jos tulojen määrä on pienempi kuin vähennykset yhteensä. Alijäämähyvitys voi korkeintaan olla 1 400 euroa, jos verovelvollisella tai hänen puolisoillaan ei ole yhteisiä elätettäviä lapsia. Jos lapsia on yksi, enimmäismäärää korotetaan 400 eurolla, jos lapsia on vähintään kaksi, korotetaan sitä 800 eurolla. Alijäämähyvitys saadaan, kun kyseisenä verovuonna syntyneestä pääomatulolajin alijäämästä lasketaan pääomatulon veroprosenttia vastaava osuus. Jos puolisoa koskevia säännöksiä sovelletaan verovelvolliseen, niin silloin puolison alijäämähyvityksen enimmäismäärää korotetaan verovelvollisen sijasta, jos valtion tulovero ansiotuloista on suurempi. (Tuloverolaki 1535/1992, 131 §.) Alijäämä voidaan laskea seuraavasti:

- pääomatulot
- - tulonhankkimiskulut
- - tulolähteen tappio
- - korot
- = **Alijäämä, jos summa on miinusmerkkinen**

Alijäämä voi syntyä, vaikka verovelvollisella ei olisi lainkaan pääomatuloja tai niistä tehtäviä vähennyksiä paitsi korkoja. Tällöin alijäämän suuruus on sama kuin korot yhteensä. (Määttä & Rautajuuri, 2021a.)

Jos alijäämää ei oteta huomioon verovähennyksenä, lasketaan se silloin tappioksi. Tappiota syntyy, kun alijäämää on enemmän kuin sen hyvityksen enimmäismäärä sallii tai, jos verovelvolliselle asetetut verot ansiotuloista eivät kata alijäämähyvitystä kokonaan. Tappio lasketaan seuraavasti:

- Alijäämä – (100/30 * vähennetty alijäämähyvitys)
- = **Pääomatulolajin tappio**

Kyseisestä tappiota voidaan vähentää 10 verovuoden ajan pääomatulosta, olettaen, että verovelvollisella on pääomatuloa tänä aikana. (Määttä & Rautajuuri, 2021a.)

4.6 Veroilmoitus

Kun alusta- ja vertaistalouden harjoittamisesta saadut tulot ovat selvillä ja myös tulonhankkimiskulut huomioitu, on aika ilmoittaa ne Verohallinnolle verotusta varten. Verovelvollinen luonnollinen henkilö saa, joka kevät esitäytetyn veroilmoituksen OmaVeron tai postitse kotiovelle saakka. Veroilmoituksen voi saada myös sähköisenä viestinä Suomi.fi -palveluun, jos verovelvollinen on ottanut ominaisuuden käyttöönsä. Esitäytetyn veroilmoituksen perimmäinen tarkoitus on tarkastuttaa siihen täytetyt tulo-, varallisuus- ja vähennyksiä koskevat tiedot. Joidenkin verotusta koskevien tietojen puuttuessa lähetyshetkellä, ei verotuspäätöstä välttämättä lähetetä ilmoituksen yhteydessä. (Määttä & Knuutinen 2021.)

4.6.1 Esitäytetyn veroilmoituksen sisältö

Veroilmoitus sisältää tiedot tuloista, jotka on jaettu pääomatuloihin ja ansiotuloihin sekä molemmista tulolajeista tehtävistä vähennyksistä. Edellä mainittujen tietojen lisäksi, ilmoituksella on yleensä mukana verotustodistus, jäännösveron tai veronpalautuksen määrä sekä verotuspäätös. Laskelma perustuu Verohallinnon jo aiemmin saamiin tietoihin. Tyypillisesti veroilmoituksesta puuttuvia tietoja ovat erinäiset vuokratulot ja luovutusvoitot, esimerkiksi tässä tutkimuksessa aiemmin käsitellyt Airbnb- vuokrauksesta saadut tulot. Kun esitäytettyä veroilmoitusta korjataan, verovelvollinen saa myöhemmin uuden verotuspäätöksen. Esitäytetyn veroilmoituksen yhteydessä tulleet laskelmat saattavat muuttua korjattujen tietojen myötä. (Määttä & Knuutinen 2021.)

Etukäteen täytetyt tulot voivat olla muun muassa:

- Palkat ja palkkiot eri työnantajilta
- Eläkkeet
- Osingot
- Sosiaalietuudet, jotka ovat veronalaisia
- Arvo-osuudet ja muut arvopaperikaupat
- Tuloista tehdyt ennakonpidätykset

Esitäytetyllä veroilmoituksella näkyy yleensä myös erilaiset työttömyyskassojen maksut, jäsenmaksut työmarkkinajärjestöön kuulumisesta, pakolliset eläke- ja

työttömyysvakuutusmaksut ja erinäisten velkojen korot. Yllä mainitut tiedot Verohallinto saa kolmansilta tiedonantovelvollisilta osapuolilta. Tällaisia osapuolia ovat esimerkiksi pankit, eläkeyhtiöt sekä arvopaperivälittäjät ja osinkoja maksavat yhtiöt. Tiedonantovelvollisuudesta on kerrottu tarkemmin osiossa 3.1.1. Ilmoitukseen voidaan lisätä tietoja myös muista vähennyksistä tai omistuksista, jotka on ilmoitettu Verohallinnolle ennen veroilmoituksen saapumista tai sen jälkeen. Veroilmoitus voi sisältää tietoja myös sellaisista tuloista ja vähennyksistä, jotka eivät suoraan ilmaise verotettavaa tuloa tai vähennystä. (Määttä & Knuutinen 2021.)

4.6.2 Veroilmoituksen korjaus ja täydentäminen

Luonnollinen henkilö voi korjata tietoja suoraan OmaVerosta tai ilmoituksen eri kohdissa näkyvillä lomakkeilla. Yksinkertaisin ja nopein tapa tietojen lisäämiseen ja korjaamiseen on tehdä se suoraan OmaVerosta. Kun tiedot tarkastetaan ja korjataan sähköisesti, niin silloin verovelvollisen paperiselle lomakkeelle ei tarvitse tehdä mitään, jos sellaisen on saanut. Lomakkeilla voidaan antaa tietoja jo ennen kuin esitäytetty veroilmoitus on lähetetty verovelvolliselle. Jos tietoja halutaan korjata tai lisätä fyysisellä lomakkeella, Verohallinnolle lähetetään vain kyseistä tietoa koskeva lomake. (Määttä & Knuutinen 2021.)

Verovelvollisen tulee korjata ja täydentää esitäytetyn veroilmoituksensa tiedot, jos siihen on aihetta ennen sille erikseen määritettyä määräpäivää, joka voi olla toukokuun 4., 11., tai 18. päivä. Kyseinen päivä on eritelty veroilmoituksessa. Jos esitäytettyä ilmoitusta ei ole saatu ollenkaan, tulee se antaa itse viimeistään verovuoden jälkeisen toukokuun 18. päivään mennessä. (Verohallinnon päätös veroilmoituksen ja kiinteistötietojen ilmoituksen antamisesta, 4 §.)

4.7 Verotuspäätös

Luonnollinen henkilö saa edeltävän vuoden verotusta koskevan päätöksen kuluvan vuoden keväänä esitäytetyn veroilmoituksen mukana. Verotuspäätös sisältää muun muassa laskelman verotuksesta, tiedon palautuksesta ja jäännösverosta sekä niiden maksupäivistä. Verotuspäätöksessä on myös tieto henkilökohtaisen verotuksen päättymispäivästä. Jos verovelvollinen täydentää tai korjaa esitäytetyssä veroilmoituksessa olevia tietoja, lähetetään hänelle uusi verotuspäätös myöhempänä ajankohtana viimeistään lokakuun loppuun mennessä. Tietoja korjattaessa myös mahdolliset palautus ja jäännösveron maksupäivät muuttuvat. Uuden verotuspäätöksen voi saada, vaikka ei olisi itse omaa ilmoitustaan korjannut. Tähän voi vaikuttaa esimerkiksi puolison tekemät korjaukset omaan veroilmoitukseensa, Verohallinto on saanut kolmansilta osapuolilta tietoja, jotka vaikuttavat verotukseen tai, jos verovelvollinen on Verohallinnon toimesta tehdyn valikoinnin yhteydessä valittu tarkempaa

tarkastelua varten. Jos verotuspäätöstä ei ole saatu ollenkaan, on syynä se, että Verohallinto ei vielä ole saanut kaikkia verovelvollisen tai hänen puolisonsa verotustietoja. (Verohallinto 2019c.)

5 Yhteenveto

5.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyössä käsiteltiin alusta- ja vertaistalouden harjoittamisen haasteita ja sitä miten luonnollinen henkilö ilmoittaa satunnaiset harrastus tai tulonhankkimistoiminnan tulonsa verotettavaksi. Opinnäytetyössä otettiin myös kantaa yleisesti alustatalouteen ja miten se on mullistanut vanhanaikaisia liiketoimintamalleja, jotta lukija ymmärtää paremmin asian taustoja, kun puhutaan alusta- ja vertaistaloudesta. Tutkimuksen tarkoituksena ei ollut antaa tyhjentävää kuvaa alustatalouden tilanteesta nykypäivänä, vaan ohjeistaa lukijaa verotuksellisissa asioissa omien henkilökohtaisten vertaistaloudesta saatujen tulojen osalta.

Opinnäytetutkimuksessa todettiin se, että alusta- ja vertaistalouden tulojen ilmoittaminen ei ole päivänselvä asia, koska tavalliselle ihmiselle lainsäädännölliset ja Verohallinnon käyttämät termit voivat olla epäselviä, joka voi johtaa siihen, että verovelvollinen ei ymmärrä tai tiedä kaikkia velvoitteitaan. Verohallinnolla ei ole yhtä selkeää ohjetta tässä opinnäytetyössä käsitellyille tulotyypeille, jonka vuoksi tämä tutkimus tehtiin. Tutkimuksessa pyrittiin kasaamaan tiivistetty ohjeistus verotusprosessista. Esimerkkeinä tutkimuksessa käytettiin yleisimpiä alustoja ja tulotyyppejä, kuten Airbnb vuokratulot ja ansiotulot itse tehtyjen villasukkien myynnistä. Tulojen ilmoittamisen lisäksi opinnäytetyössä käsiteltiin myös niistä tehtävät luonnolliset vähennykset. Kaikkia vähennyksiä ei lueteltu tyhjentävästi, vaan ne rajattiin yleisimpiin kuten työväliseisiin, työhuoneen kustannuksiin ja vuokralla olevaan tilaan hankittuihin kalusteisiin. Verotusprosessin lisäksi raportissa on kerrottu lainsäädännöllisistä velvoitteista, kuten luonnollisen henkilön veroilmoittamisvelvollisuudesta ja tiedonantovelvollisuudesta, joka koskee lähtökohtaisesti alustojen ylläpitäjiä.

Tutkimus ei ole pitkä, mutta tarpeeksi kattava, sillä lukija saa selvän kuvan siitä mitä termit, kuten alustatalous, vertaistalous ja jakamistalous tarkoittavat. Tällä tiedolla pohjustettiin itse tutkimusongelmaa, eli verotusohjeistuksen luomista. Itse opas on myös selkeä ja helppolukuinen, johon on kerätty tiiviisti tietoa Verohallinnon ohjeista, jotta lukija saa kaikki tarpeelliset ja yleisimmät tiedot siitä, miten tietty tulo tai vähennys ilmoitetaan verotettavaksi. Opas on pyritty pitämään mahdollisimman lyhyenä, jotta lukija ei väsy tai kyllästy sitä lukiessa. Opinnäytetyön tärkeimpänä tuloksena voidaan pitää itse opasta ja raportin osiota 4. Raportin viimeinen asiankäsittely osuus, eli juuri tuo yllä mainittu osio 4, käsitteli verotusprosessin vaiheittain, johon itse opaskin perustuu. Kokonaisuutena opinnäytetyön idea on selkeä ja se on hyvin pitkälti sellainen kuin alun perin oli suunniteltukin, kun tutkimussuunnitelmaa oltiin luomassa.

Alkuperäisen tarkoituksen lisäksi opinnäytetyötä voidaan käyttää apuna myös muissa veroilmoitukseen liittyvissä kysymyksissä, kuten siinä, että miten ylipäättänsä luonnollinen henkilö voi tarkastella ja korjata omaa esitäytettyä veroilmoitustaan ja miten esimerkiksi etätyöläinen voi hakea työhuonevähennystä. Opinnäytetyö on yleispätevä, jota voidaan siis käyttää myös tutkimuksen alkuperäisten raamien ulkopuolella. On kuitenkin hyvä olla tarkkana, sillä verotuslainsäädäntö ja ohjeistukset muuttuvat koko ajan eikä tässä opinnäytetyössä kerrotut tiedot enää välttämättä pidä paikkaansa myöhempänä ajankohtana.

Yhteenvetona voidaan todeta, että opinnäytetyön tavoitteet saavutettiin, vaikkakin tutkimusongelmien lopullinen ratkaisu pitäisi lähteä alusta- ja viranomaistasolta. Kolmannessa osiossa ”Alusta- ja vertaistalous lain- ja verotuksen näkökulmasta” todettiin, että tiedonantovelvollisuutta tulisi kehittää, jotta Verohallinto saisi helpommin tietoonsa jakamistaloudessa liikkuvat tulot. Voidaan myös todeta, että lainsäädäntö sekä muut säännökset ja asetukset tulevat kehityksen perässä, eli toiminta on reaktiivista. Koko ajan keksitään uudenlaisia liiketoimintamalleja tai yritysideoita, joka voi lainsäädännöllisesti ja verotuksellisesti sijoittua harmaalle alueelle, eli ei oikein tiedetä mitä pykälää tai syventävää vero-ohjetta tässä pitäisi noudattaa. Opinnäytetyössä kerrottiin lukijalle yleisesti näistä ongelmista ennen itse tutkimusongelman ratkaisua.

5.2 Jatkotutkimus

Jatkotutkimusideana voisi hyvin olla saman tyylinen ohjeistus, mutta esimerkiksi yksityisille elinkeinonharjoittajille. Tutkimus voisi perustua esimerkiksi siihen, että jos yksityinen henkilö on päätoiminen työntekijä, mutta sen lisäksi hän olisi myös sivutoiminen toiminimiyrittäjä. Mitä kaikkea tulisi nykypäivänä eli vuonna 2021 ja myöhemmin ottaa huomioon. Miten esimerkiksi ennakkoerot hoituvat, kun et ole päätoiminen yrittäjä. Sivutoimisesta yrittäjyydestä on kuitenkin jonkin verran opinnäytetöitä tehty, mutta tietyt ideat ja aiheet tarvitsevat aina päivitystä lainsäädännön ja ohjeistuksien muuttuessa. Tässä kohtaa aihetta ei tietenkään ole tarkoitus rajata valmiiksi, vaan antaa ideoita siitä, miten tätä opinnäytetutkimusta voitaisiin jatkaa. Tutkimuksessa voitaisiin myös verrata yhdenkertaista ja kahdenkertaista kirjanpitoa, ja miten menetellään, kun liikutaan niiden kahden välillä kirjanpidollisesti.

Toinen tutkimusidea voisi olla tarkennettu versio tästä oppaasta, jossa käsitellään vaiheet siinä tapauksessa, jos esimerkiksi arvonlisäverovelvollisuuden alaraja ylittyy tai, jos Verohallinto luokittelee toiminnan elinkeinotoiminnaksi tulonhankkimistoiminnan sijasta. Tutkimuksessa voitaisiin käsitellä koko prosessi siitä alkaen, kun yritystoiminnan aloittamisesta tulee välttämätöntä viranomaispäätöksen myötä.

Lähteet

Alma Talent Pro. Sääntelyoikeutta ja harmaata taloutta – trendikäs jakamistalous on lainsäätäjälle haaste. Viitattu 27.1.2021. Saatavissa <https://pro.almatalent.fi/article/10106-2/10106>

Credigo. Mitä on jakamistalous? Ota haltuun näppärät palvelut ja säästä rahaa!. Viitattu 27.1.2021. Saatavissa <https://www.credigo.fi/uutisia/2018/jakamistalous/>

Digirole Oy. Alustatalous. Viitattu 1.3.2021. Saatavissa <https://www.alustatalous.fi/alustatalous.html>

Faehnle, M., Immonen, H., Mäenpää, P., Nylund, M., Träskman, T. Jakamistalous ja verotus: Eväitä yhteiskunnalliseen keskusteluun. Arcada 2016. Viitattu 3.3.2021. Saatavissa <https://www.theseus.fi/handle/10024/140579>

Finanssiala ry. Alustatalous. Viitattu 19.1.2021. Saatavissa <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/innovaatiot/alustatalous.html>

Foodora 2020. Alustatalouden tulevaisuudesta. Viitattu 17.3.2021. Saatavissa <https://www.foodora.fi/foodpedia/lahettikumppanit/alustatalouden-tulevaisuudesta/>

Harmaala, M., Toivola, T., Faehnle, M., Manninen, P., Mäenpää, P., Nylund, M. 2017. Jakamistalous. 1. painos. Helsinki: Alma Talent Oy. Viitattu 16.12.2020. Saatavissa <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi/teos/IACBCXDTEB>

Jakamistalouden virkamiesverkosto. Jakamistalouden säädösympäristö Haasteet ja kehittämistarpeet. Virkamiesselvitys. Viitattu 27.1.2021. Saatavissa <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=f71e5a67-5f4f-4c13-81ef-9fe2d93b9b36>

Juhila, K. 2021. Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietokirjasto [ylläpitäjä ja tuottaja]. Viitattu 10.4.2021. Saatavissa <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>

Järvikare, T. 2019. Alustatalous haastaa verotuksen – mitä tekevät Suomi ja EU?. Valtionvarainministeriö. Viitattu 16.12.2020. Saatavissa <https://vm.fi/-/alustatalous-haastaa-verotuksen-mita-tekevat-suomi-ja-eu>

Koponen, J. 2019. Alustatalous ja uudet liiketoimintamallit. Kuinka muodonmuutos tehdään. Helsinki: Alma Talent Oy.

Kotiranta, M., Jylhämäki S., Hurmerinta, S. Millaisia ovat suomalaiset jakamistalousalustat? Verohallinto 2019. Selvitys 2/2019. Viitattu 2.2.2021. Saatavissa https://www.vero.fi/globalassets/harmaa-talous-ja-talousrikollisuus/selvitykset/2019_02_millaisia_ovat_suomalaiset_jakamistalousalustat.pdf

Laakkonen, M. 2018. Alustatalous mullistaa perinteiset liiketoimintamallit. Viitattu 20.1.2021. Saatavissa <https://www.finnvera.fi/finnvera/uutishuone/artikkelit/alustatalous-mullistaa-perinteiset-liiketoimintamallit>

Laki verotusmenettelystä 24.6.2004/565. Suomen laki. Viitattu 4.2.2021. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19951558#L3>

Lähteenmäki, H., Määttä, T. 2019. Palkka ja työkorvaus verotuksessa. Verohallinto. Viitattu 28.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48037/palkka-ja-ty%C3%B6korvaus-verotuksessa/>

Määttä, T., Hakkarainen, M. 2021. Vuokratulojen verotus. Verohallinto. Viitattu 18.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49336/vuokratulojen-verotus3/>

Määttä, T., Knuutinen, R. 2021. Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän ilmoittamisvelvollisuus tuloverotuksessa. Verohallinto. Viitattu 16.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48486/luonnollisen-henkilön-ja-kuolinpesän-ilmoittamisvelvollisuus-tuloverotuksessa/>

Määttä, T., Rautajuuri A-L. 2021a. Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. Verohallinto. Viitattu 21.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49038/verotettavan-tulon-laskeminen-henkil%C3%B6verotuksessa4/#2.2-luonnolliset-v%C3%A4hennykset>

Määttä, T., Rautajuuri, A-L. 2021b. Tulonhankkimiskulut ansiotuloista. Verohallinto. Viitattu 23.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48490/tulonhankkimiskulut-ansiotuloista6/>

Nieminen, M., Nykänen, P. 2018. Vertaistalouden tuloverokysymyksiä. Edilex. Viitattu 6.3.2021. Saatavissa <https://www.edilex.fi/artikkelit/18703>

Nikkola, M. 2018. Tuloverolain soveltaminen jakamistaloustoimintaan käytännössä. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 14.12.2020. Saatavissa <https://www.theseus.fi/handle/10024/146119>

Niskakangas, H., Knuutinen, R. 2021. Henkilöverotus. Helsinki: Alma Talent Oy. Viitattu 12.4.2021. Saatavissa

https://lut.primo.exlibrisgroup.com/discovery/fulldisplay?docid=alma991501053906254&context=L&vid=358FIN_LUT:LAB&lang=fi&search_scope=LAB_CAMPUS_CDI&adaptor=Local%20Search%20Engine&isFrbr=true&tab=Everything&query=any,contains,henkil%C3%B6verotus&sortby=date_d&facet=frbrgroupid,include,9082232582437054915&offset=0

Nokkala, J., Airaksinen, A., Parikka, T., Roine, S. 2019. Data- ja Alustatalouden mittaaminen. Tilastokeskus. Viitattu 07.01.2021. Saatavissa

http://stat.fi/static/media/uploads/tup/julkaisut/ywrrp2_201900_2019_21518_net.pdf

Omapaja Oy 2021. Käsitöiden myynti ilman toiminimeä. Viitattu 18.3.2021. Saatavissa

<https://omapaja.fi/blogi/kasitoiden-myynti-ilman-toiminimea/>

Oulun yliopisto 2019. Digitalisaatio ja alustatalous ovat tulevaisuuden tärkeimmät muutosajurit. Viitattu 16.3.2021. Saatavissa <https://www oulu.fi/yliopisto/node/57509>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö [verkojulkaisu]. ISSN=2341-8699. 2018, 2. Jakamistalous. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 26.1.2021.

Saatavissa https://www.stat.fi/til/sutivi/2018/sutivi_2018_2018-12-04_kat_002_fi.html

Toikka, V. 2018. Harrastelua vai liiketoimintaa? Huomioi 10 000 euron raja. Y-Studio.

Viitattu 2.3.2021. Saatavissa <https://y-studio.fi/yrityksen-alku/verotus/harrastelua-vai-liiketoimintaa/>

Tomperi, S. 2019. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Helsinki: Sanoma Pro Oy. Viitattu

12.4.2021. Saatavissa <https://www.elliplibrary.com/book/978-952-63-5389-0>

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. Suomen laki. Viitattu 3.3.2021. Saatavissa

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535#O3L2>

Tuuliainen, M. 2017. Viikon kysymys: Mitä on alustatalous?. – Elinkeinoelämän keskusliitto.

Viitattu 07.01.2021. Saatavissa <https://ek.fi/ajankohtaista/blogit/viikon-kysymys-mita-on-alustatalous/>

Varonen, S. Tuunala, K. 2019. Yritystoiminta, tulonhankkimistoiminta ja harrastustoiminta henkilöverotuksessa. Verohallinto. Viitattu 31.3.2021. Saatavissa

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/73274/yritystoiminta-tulonhankkimistoiminta-ja-harrastustoiminta-henkil%C3%B6verotuksessa/#1.1-tulol%C3%A4hdejaosta>

Verohallinto 2017. Verohallinnon päätös muistiinpanovelvollisuudesta. Vero. Viitattu 16.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/syventavat-vero->

[ohjeet/paatokset/60371/verohallinnon-p%c3%a4%c3%a4t%c3%b6s-muistiinpanovelvollisuudesta/](#)

Verohallinto 2018a. Airbnb-vuokratulot. Verol. Viitattu 6.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/ansiotulot/jakamistalous/airbnb-vuokratulot/>

Verohallinto 2018b. 7K Vuokratulot – kiinteistö, täyttöohje. Verol. Viitattu 17.4.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/yhteystiedot-ja-asiointi/lomakkeet/tayttoohjeet/7k-vuokratulot--kiinteist%C3%B6-t%C3%A4ytt%C3%B6hje/>

Verohallinto 2019a. Oletko saanut AirBnb-tuloja tai muita vuokratuloja? Ilmoita tulot veroilmoituksella. Viitattu 26.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/uutiset/uutiset/2019/oletko-saanut-airbnb-tuloja-tai-muita-vuokratuloja-ilmoita-tulot-veroilmoituksella/>

Verohallinto 2019b. Pääomatuloista tehtävät vähennykset. Viitattu 31.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/paaomatuloista-tehtavat-vahennykset/>

Verohallinto 2019c. Verotuspäätös. Verol. Viitattu 13.4.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/veroilmoitus-ja-verotuspaato/verotusp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s/>

Verohallinto 2020. Verohallinnon päätös veroilmoituksen ja kiinteistötietojen ilmoituksen antamisesta. Verol. Viitattu 6.4.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/60350/verohallinnon-p%c3%a4%c3%a4t%c3%b6s-veroilmoituksen-ja-kiinteist%C3%B6tietojen-ilmoituksen-antamisesta3/>

Verohallinto 2021a. Verokortti usealle työnantajalle. Viitattu 29.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/verokortti/verokortti-usealle-tyonantajall/>

Verohallinto 2021b. Esitetyt veroilmoitus – näin ilmoitat OmaVerossa tai paperilla. Viitattu 30.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/veroilmoitus-ja-verotuspaato/ilmoittamisen-ohje/>

Verohallinto 2021c. 16A Selvitys ulkomaantuloista (ansiotulot), täyttöohje. Viitattu 28.3.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/yhteystiedot-ja-asiointi/lomakkeet/tayttoohjeet/16a-selvitys-ulkomaantuloista-ansiotulot-t%C3%A4ytt%C3%B6hje/>

Verohallinto 2021d. Rakennuksen ja irtaimen omaisuuden hankintamenoja voit vähentää poistoina. Vero. Viitattu 17.4.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/vuokratulot/vahennykset/hankintamenot-rakennus-ja-irtain-omaisuus/>

Viitanen, J., Paajanen, R., Loikkanen, V., Koivistoinen, A. Digitaalisen alustatalouden tiekartasto. ISBN: 978-952-457-632-1. Valtioneuvoston kanslia, Työ- ja elinkeinoministeriö, Business Finland. Helsinki. Viitattu 17.3.2021. Saatavissa https://www.businessfinland.fi/4ab2f4/globalassets/julkaisut/alustatalouden_tiekartasto_web_x.pdf

Vuori, J. 2021. Tapaustutkimus. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. Viitattu 10.4.2021. Saatavissa <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusasetelma/tapaustutkimus/>



Vertaistalouden (P2P) tulojen ilmoittaminen

Liite 1 Vertaistalouden (P2P)

tulojen ilmoittaminen

Antti Moilanen
LAB ammattikorkeakoulu



Esitetyt veroilmoitus

VERO SKATT
Veronainfo

Esitetyt veroilmoitus 1 (4)

18.03.2021
Asiakkaan tunnus
L0014130151

500A.L0014130151

Erkki Esimerkki
Tuomiie 2
20100 TURKU

Esitetyt veroilmoitus 2020

Veronkokoilinen, Erkki Esimerkki, henkilötunnus 090483-8298
Kotipaikka: Turku (31.12.2019)
Pankkitili: Tilinumero ei ole Verohallinnon tiedossa, ilmoita tilinumero OmaVerossa (vero filonumero) tai lomakkeella (henkilöasiakkaan ilmoitus tilinumeroista, lomake Z208). Lomakkeen saa osittain ilmaiseksi. Tarvitessa lomakkeen voi tilata palvelunumerolta 029 497 002 (Henkilöverotus).

Verotusasi lopputulos, jos tiedot eivät muutu
Sinun on maksettava jäätönsuoritus 573,05 euroa
Jäätönsuoron eräpäivät ovat: 02.08.2021 ja 01.10.2021

Maksupäivä, joiden korjaukset piti viimeistään tehdä

Jos korjatt tietoja, korjauksen on oltava perillä Verohallinnossa viimeistään 04.05.2021
Jos muutat veroilmoituksen tietoja, saat lokakuun loppuun mennessä uuden verotuspäätöksen. Saat uuden verotuspäätöksen myös silloin, jos puolitset korjaa veroilmoituksiaan tai Verohallinto saa muita verotusasiin vaikuttavia tietoja ennen verotuksen päättymistä. Uudessa verotuspäätöksessä on uudet veronpalautuksen tai jäätönsuoron määrät sekä maksupäivät.

Korjattujen tietojen täytyy olla Verohallinnossa viimeistään 04.05.2021 riippumatta siitä, onko tiedot annettu OmaVerossa vai paperilomakkeella. Myöhästä annettuja tietoja voidaan määrätä myöhästymismaksu.

Tarkista verotuksen perusteena olevat tiedot

- Jos tiedot ovat oikein eikä mitään tehoja puutu, sinun ei tarvitse tehdä mitään.
- Tee mahdolliset korjaukset OmaVerossa (vero filonumero).
- Voit tehdä korjaukset tarvittaessa erillisillä lomakkeilla. Oikea lomake on merkitty kunkin tiedon kohdalle. Lomakkeita saat osittain ilmaiseksi, palvelunumerosta 029 497 030
- (Lomakkeita saat osittain ilmaiseksi, palvelunumeroista 029 497 030)
- Ohjeet veroilmoituksen täydentämiseen ovat osittain ilmaiseksi vero filonumeroissa.

Aikuvuonna mahdollisesti antamasi tiedot näkyvät tässä veroilmoituksessa. Antamasi tiedot on kuitenkin saatettu korjata automaattisesti (esim. laskuvirheet vuodksi). Verohallinto ei ole vielä tarkentanut kaikkia näitä tietoja, joten verotus voi niiden osalta muuttua.

Henkilöverotus, puh. 029 497 002 (puhelun hinta pvm./mpm.)

VERO.fi
4.3.2021 11:22:22

- Vasemmassa kuvassa näkyy ilmoituksen perustiedot kuten maksettava jäätönsuoro tai palautuksen määrä sekä yleiset ohjeistukset tietojen korjaukseen
- Oikeassa kuvassa näkyy esimerkki jo Verohallinnolla tiedossa

VERO SKATT L0014130151 2 (4)

Verotuksen perusteena olevat tiedot

Tarkista nämä tiedot. Jäätönsuoron määrä on laskettu tietojen perusteella. Älä tee korjauksia tähän, vaan korjaa tiedot OmaVerossa (vero filonumero) tai erillisillä lomakkeilla. Oikea lomake on merkitty kunkin tiedon kohdalle.

	Euroa	Näin korjaa tiedot
Ansiotulot		
Palkat, palkkiot ja korvaukset		Oma/Vero tai lomake 50A
Osaajehyöt	44 000,00	
Ennakoidittujen ajateltujen palkat ja luontoiset	2 800,00	
Palkolliset eläkevakuumaksut	1 920,00	
Työehtoyhtäläisluomaksut	7 864,00	
Ennakoidittavat	0,00	Oma/Vero tai lomake 50A
Eläkkeet	0,00	Oma/Vero tai lomake 50A
Eturudet	0,00	Oma/Vero tai lomake 10
Apurahat	0,00	Oma/Vero tai lomake 10 ja 11
Muut ansiotulot	0,00	
Ansiotuloista tehtävät vähennykset		
Työnmarkkinajärjestön jäsenmaksut tai työttömyysrahasuoraukset	367,00	Oma/Vero tai lomake 50A
YIT		
Asunnon ja työpalkan väliset matkakulut	1 158,25	Oma/Vero tai lomake 1A
Julkisen kuluneuro	0,00	
Maksukulut 01.01.2020–31.12.2020	0,00	Oma/Vero tai lomake 1B
Vikontoppumaksut	0,00	Oma/Vero tai lomake 1C
Matkat toissijaiselle työpalkalle	0,00	Oma/Vero tai lomake 1D
Tulohankkimisnoona vähennettävät matkat	0,00	Oma/Vero tai lomake 50A
Palkkulojen tulohankkimisnoona		
Koulutusmenot	0,00	
Työhuonevähennykset	0,00	
Työtilineet	0,00	
Lääkitykset eläntökustannukset	0,00	
Muut menot	0,00	Oma/Vero tai lomake 19
Työvälinevähennykset	0,00	Oma/Vero tai lomake 50A
Palkkolliset eläkevakuutusmaksut muista tulolista kuin palkkoina		
YEL- tai MYEL-eläkevakuutusmaksut (josta ei ole vähennetty yhteisönsuorannan veroa)	0,00	
Muut vähennykset	0,00	Oma/Vero tai lomake 50A

Tarkista, että veroilmoituksessa näkyvät kaikki tiedot ja vähennykset, joita sinulle on annettu. Jos tiedot eivät täysin täsmäilyä OmaVerossa tai lomakkeilla, joiden numero näkyy kunkin tiedon kohdalla.

VERO.fi
4.3.2021 11:22:22



Verotuspäätös

Lähtökohtaisesti suurin osa
verovelvollisista saavat
verotuspäätöksen esitetytyn
veroilmoituksen lisänä

Kuvassa näkyy esimerkki laskelma
ansiotuloista tehdystä vähennyksistä
sekä tulojen kokonäismäärä

VERO SKATT
Veroilmoitus

VEROTUSPÄÄTÖS

Verotuspäätös 1 (4)

Päätöspäivä 18.03.2021

Räjähdysnumero
P0000943758

509.L001113767

Erkki Esimerkki
Tuontie 2
20100 TURKU

Verotuspäätös on laskelma verotullesi lopputuloksesta.
Päätöksessä näkyvät kunnallisten verotuljesi päätöspäivän Sen perusteella määrättyt veronpäättäjän maksut ja jäsenveron eräpäivät.

Verovelvollinen: Erkki Esimerkki, henkilötunnus 090483-8296
Kotikunta: Turku (31.12.2019)
Verotuksen päättämispäivä: 01.06.2021

Henkilönumero: puh. 029 497 002 (puhelun hinta pvm./mpm.)

Laskelma verotettavasta tulosta ja tuloverosta

	Euroa
Ansiotulot	44 000,00
Palkat, palkkiot ja korvaukset	44 000,00
Ansioitot yhteensä	44 000,00
Ansiotuloista tehtävät vähennykset	
Vähennykset valtion- ja kunnallisverotuksessa	357,00
Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut	1 158,25
Asumon ja työpaikan väliset matkakulut, julkisen kulkuneuvo	750,00
Oma-asutus	408,25
Asumon ja työpaikan väliset matkakulut	750,00
Tulonhankintavähennys	42 484,75
Puhdas ansiotulo valtionverotuksessa	42 484,75
Puhdas ansiotulo kunnallisverotuksessa	2 800,00
Pakolliset alkeisvelkaturvauksien palkkoista	1 920,00
Työttömyysvakuutusmaksut	519,20
Sairausvakuutukseen päivärahan maksu	
Vähennykset vain kunnallisverotuksessa	

VERO.fi
4.5.2021 11:22:02



Ansioitulojen

ilmoittaminen

OmaVerossa korjaamalla

esitetyttä

veroilmoitusta

1. Vaiheen **”Muut tulot”** kohdassa **”Tulonhankkimistoiminta”** ilmoitetaan tulonhankkimistoiminnan **Tulot ja Menot**.

2. Vaiheen **”Muut tulot”** kohdassa **”Muut ansiotulot”** ilmoitetaan **Muut ansiotulot**, kuten esimerkiksi harrastustoiminnan tulot, joita ei luokitella tulonhankkimistoiminnasta saaduksi. Ilmoita kyseisiä tuloja koskevat tulonhankkimiskulut vaiheessa **Muut vähennykset** ja klikkaa **”Kyllä”** kohdasta Tulonhankkimiskulut. Täytä tiedot kohtaan **”Muiden kuin palkkatulojen tulonhankkimismenot”**.



Ulkomalaiselta alustalta saatujen tulojen ilmoittaminen OmaVerossa/lomakkeella

1. Ulkomalaiselta alustalta saadut tulot voidaan ilmoittaa lomakkeella **16A Selvitys ulkomaantuloista**. Tulot voidaan ilmoittaa lomakkeen **kohdassa 5**. Jos tulolaji ei tarkalleen sovi mihinkään luokiteltuun kohtaan, voidaan ne ilmoittaa kohdassa **5.6**.

5.6 Muu tulo, mikä?

Maa, josta tulo on saatu	Maksajan nimi					
Tulon määrä		Ulkomalle maksettu vero		Tulonhankkimismenot		
euroa	snt	euroa	snt	euroa	snt	
<input type="checkbox"/> Julkissektorin maksaja						

2. OmaVerossa kyseiset tulot voidaan ilmoittaa täydentämällä esitäytettyä veroilmoitusta. Lisää nämä tiedot vaiheeseen ”**Muut tulot**”



Vuokratulojen ilmoittaminen osakehuoneistosta lomakkeella 7H

- **Kohtaan 2** kirjataan asunto oy:n tiedot, vuokralaisen tiedot sekä omistusosuutesi osakehuoneistosta. Jos vuokralaisia on ollut useampi, jätetään kohta ”vuokralaisen henkilötunnus tai Y-tunnus” tyhjäksi, ja vuokralaisen nimen tilalle kirjataan teksti ”useita”. Jos asunto on ollut vuokralalla useissa jaksoissa, niin kirjataan vuokraajaksi kalenterivuosi.

30111

1 Henkilötiedot ja verovuosi

Nimi		Henkilötunnus tai Y-tunnus		Verovuosi	
------	--	----------------------------	--	-----------	--

2 Osakehuoneisto I

Asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön nimi		Y-tunnus		Huoneiston numero	
Vuokralaisen henkilötunnus tai Y-tunnus		Vuokralaisen nimi			
Vuokrattuna ajalla (ppkkvvv–ppkkvvv)		Omistusosuutesi asunnosta			(%)
	–			eurona	snt

2.1 Oma osuutesi bruttovuokratuloista / vuosi:

2.2 Maksetut yhtiövastikkeet ja vesimaksut / vuosi (ilmoita vain oma osuutesi)

2.3 Muut kulut / vuosi (ilmoita vain oma osuutesi)

2.4 Verotettava vuokratulo / vuosi, netto (tulojen ja kulujen erotus, kun positiivinen)

2.5 Vuokrausajoinnan tappio / vuosi, netto (tulojen ja kulujen erotus, kun negatiivinen)

2 Osakehuoneisto II

Asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön nimi		Y-tunnus		Huoneiston numero	
Vuokralaisen henkilötunnus tai Y-tunnus		Vuokralaisen nimi			
Vuokrattuna ajalla (ppkkvvv–ppkkvvv)		Omistusosuutesi asunnosta			(%)
	–			eurona	snt

2.1 Oma osuutesi bruttovuokratuloista / vuosi:

2.2 Maksetut yhtiövastikkeet ja vesimaksut / vuosi (ilmoita vain oma osuutesi)

2.3 Muut kulut / vuosi (ilmoita vain oma osuutesi)

2.4 Verotettava vuokratulo / vuosi, netto (tulojen ja kulujen erotus, kun positiivinen)

2.5 Vuokrausajoinnan tappio / vuosi, netto (tulojen ja kulujen erotus, kun negatiivinen)

Päiväys	Allekirjoitus	Puhelinnumero
---------	---------------	---------------

VEROH 3011 1.2018

- **Kohtiin 2.1-2.3** kirjataan omat osuutesi bruttovuokratuloista, yhtiövastikkeista ja vesimaksuista sekä muista kuluista.
- **Kohtaan 2.4 ja 2.5** kirjataan verotettava vuokratulo



Vuokratulojen ilmoittaminen kiinteistöstä lomakkeella ZK

- **Kohtaan 1 ja 2** kirjataan perustiedot osapuolista sekä vuokra-ajasta ja omistusosuudesta kiinteistöstä. Jos vain osa kiinteistöstä on vuokralla, ilmoitetaan se myös **kohdassa 2. Kohtaan 3** kirjataan oma osuutesi kuluista. **Kohdan 3.2** muita kuluja ovat esim. kiinteistövero, sähkö, lämpö ja vesi sekä maan vuokratulot.
- **Kohtaan 3.5** kirjataan verotettava vuokratulo tai tappio

1 Henkilötiedot ja verovuosi

Nimi		Henkilötunnus tai Y-tunnus		Verovuosi	
------	--	----------------------------	--	-----------	--

2 Kiinteistön tiedot

Kiinteistötunnus		Kiinteistön nimi			
Vuokralaisen henkilötunnus tai Y-tunnus		Vuokralaisen nimi			
Vuokratulona ajalla (ppkkvvv-ppkkvvv)		Omistusosuutesi kiinteistöstä (%)	Jos rakennuksesta on vuokralla vain osa, ilmoita vuokratulojen määrien määrä	nr ²	
				euraa	srt
Oma osuutesi bruttovuokratuloista / vuosi					

3 Vuokratuloihin kohdistuvat kulut (ilmoita vain oma osuutesi)

3.1 Vuosikorjaukset		euraa	srt
3.2 Muut vuokratuloon kohdistuvat kulut			
3.3 Siirrä tähän verovuoden poisto kohdasta 4.5			
3.4 Verotettava vuokratulo / vuosi, netto (tulojen ja kuluien erotus, kun positiivinen)		+	
3.5 Vuokrausloinnin tappio / vuosi, netto (tulojen ja kuluien erotus, kun negatiivinen)		-	

4 Poistolaskelma (ilmoita vain oma osuutesi)

Koko kiinteistön hankintahinta euroa	srt	Ennismääripoistoprosentit		25 % kiinteistön kauluva irain omaisuus				
		7 % Myymälä, varasto, tehdas, työpaja tms. rakennus	4 % Asuin-, toimisto- tms. rakennus	euraa	srt	euraa	srt	%
4.1 Vuokratun rakennuksen tai omaisuuden osuus kiinteistön hankintahinnasta								
4.2 Poistamaton hankintameno verovuoden alussa								
4.3 Lisäykset verovuonna								
4.4 Poistamaton hankintameno lisäysten jälkeen								
4.5 Verovuoden poisto								
4.6 Poistamaton hankintameno verovuoden lopussa								

Päiväys	Allekirjoitus	Puhelinnumero
---------	---------------	---------------

- **Kohtaan 4** kirjataan poistolaskelman oma osuus. Tähän kirjataan käyttämät poistoprosentit.
- **Kohtaan 4.3** kirjataan tehdyt lisäykset kuten verovuoden aikana tehdyt perusparannusmenot.
- **Kohtaan 4.4** lasketaan yhteen kohdat **4.2 ja 4.3.**
- **Kohtaan 4.5** lasketaan yhteen verovuoden poistot rivin kaikista sarakkeista ja saatu summa siirretään kohtaan **3.3.**



Vuokratulojen
ilmoittaminen
OmaVerossa

1. Kohdassa **“Esitetyt tulot ja vähennykset”** näkyvät etukäteen ilmoitetut vuokratulot. Jos niitä ei näy, siirrytään vaiheeseen **“Muut tulot”**.
2. Vaiheen **“Muut tulot”** kohdassa **“Vuokratulot”** valitaan **“Kyllä”** ja klikataan **“Lisää uusi vuokratulo”**. Tämän jälkeen valitaan vuokrauksessa olleen kohteen tyyppi.
3. Tyypin valinnan jälkeen ilmoitetaan **Vuokralaisen tiedot, Vuokra-aika sekä Vuokrauksen tulot ja kulut**.